Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҲАҚИҚАТИ

1988 йил 20 декабрь
СЕШАНБА
№ 289 (4.488).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин.

ШУ КУННИНГ МАВЗУИДА

ТЕХНИКАНИ ЯХШИ САҚЛАНГ, НАФИ ЎЗИНГИЗГА

Техникани сақлаш деганда машиналар, агрегатлар, деталларни занглашдан, эскиришдан ҳамда механизмлар ишлатилмаётган пайтда қисмларнинг талон-торож бўлишидан ҳимоя қилиш тадбирлари кўзда тутилади. Аксарият қишлоқ хўжалиги машиналари йил мобайнида жуда кўп вақт ишлатилмайди. Йиғим-терим машиналари, тупроққа ишлов берадиган, уруғ экадиган, пичан ўрадиган ва бошқа механизмлар йилига атиги 10—30 кун ишлатилади, холос. Сақлашга тайёрланмаган узеллар ва деталлар ишлатилмаётганда ҳам яроқсиз бўлиб қолиши мумкин. Мана шунинг учун ҳам машиналарни сақлаш масаласига жиддий ёндашиш зарур.

Қатор хўжаликларда техникани сақлаш, уни асраб-авайлашга етарли аҳамият берилмаётир. Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитетининг давлат техника назорати хизмати ўтказган текширишларда шу нарса аниқландики, ўтган йили 72 минг машина ёки текширилган техниканинг 12,5 проценти қоидага хилоф тарзда сақланган. Уларнинг бир қисми ўз вақтида кўздан кечирилмаган, ремонт қилинмаган. Бундай ҳол Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Сирдарё, Қашқадарё областларида кўп учрайди. Нега бунга йўл қўйилмоқда? Иллат шундаки, айрим раҳбарлар ва инженер-техник ходимлар машиналарни сақлаш, асраб-авайлашга панжа орасидан қарамоқдалар, хўжасизликка йўл қўймоқдалар. Баъзи ношудлар эса техникани сақлаш учун шароит йўқлигини рўкач қилиб давлат стандартида белгиланган сақлаш қоидаларига риоя этмаяптилар. Ҳатто энг оддий талабларни ҳам бажаришмаяпти. Оқибатда машиналар ювилмасдан, тиргакларга қўйилмасдан қолиб кетмоқда, зарур механизмлар ечилиб омборларга қўйилмаяпти. Бунинг натижасида металлар занглаб, машиналар муддатидан илгари ишдан чиқаётир ёки самарадорлиги пасаймоқда.

Техникани сақлаш қоидаларида уларни ёпиқ ва очиқ жойларда сақлаш усуллари кўзда тутилган. Лой-чанглардан, ўсимлик қолдиқларидан ювиб тозаланган, мойланган машиналар қаттиқ қопламали махсус майдончаларга қўйилади. Очиқ жойда занглайдиган деталлар, узел ва агрегатлар ечиб олиниб, омборларга топширилади. Пневматик шиналар, узатиш тасмалари, роликли занжирлар, аккумляторлар, стартер ва генераторлар, кесувчи аппаратларнинг пичоқлари, транспортёр полотноларини омборларда сақлаш тавсия этилади.

Машиналар сақлашга тайёрланаётганда обдон тозаланиши, дориворлар, ўғитлар, нефть маҳсулотларининг қолдиқлари ювилиши шарт. Тракторлар ва комбайнларни ювиб тозалаш билан боғлиқ харажатлар машиналарни сақлашга кетадиган умумий харажатнинг 20 процентини ташкил этади. Шу боисдан хўжаликларда бу жараённи механизациялаштириш мақсадга мувофиқ. Машиналарни ювишда эстакадалардан фойдаланилади. Юқори босимли сув билан тозалаш машиналарини қўлланиш ишни икки-уч баравар жадаллаштиради, харажатларни 30—40 процент камайтиради ва тозалаш сифатини оширади.

Техникани атроф муҳити таъсиридан сақлаш учун узел ва деталларни консервациялаш шарт. Агар машиналар пухта герметезация ва консервация қилинмаса, 3—4 ой мобайнида двигателларнинг деталлари, трансмиссия ва бошқа узеллар занглаб ишдан чиқади. Металларнинг очиқ жойларини атмосфера таъсиридан сақлаш учун пластик мойлагичлар, ёғли ва синтетик солидоллар, мум суспензияларидан, шунингдек, битумли эритмалар ва пленкали қоплагичлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Техникани асраб-авайлаш Бўстонлиқ районидаги «Бўстонлиқ» колхозида яхши йўлга қўйилган. Хўжаликда техникани сақлаш бўйича махсус хизмат ташкил этилган. Консервациялаш постлари, ростлаш ва тушириш-юклаш майдончалари, ҳисобдан чиқарилган техникани хиллаш участкалари мавжуд. Замонавий консервациялаш ва бошқа ҳимоя воситалари ремонтчилар ихтиёрида.

Машиналар ҳовлисига хизмат кўрсатишни хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрат усулига ўтказиш чоралари кўрилмоқда. Бу эса механизаторларнинг техникани сақлаш самарадорлигини ошириш, машиналардан унумли фойдаланиш, материал ва ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланишга қизиқишини кучайтиради. Ремонт ишлари ўз вақтида сифатли ўтказилишига кўмаклашади.

Райондаги Жданов номли колхозда техникадан фойдаланиш ва ремонт ишлари хўжалик ҳисобига ўтказилгач, иш сифати сезиларли яхшиланди. Бу ерда сарф-харажатларни назорат қилишнинг чек системаси жорий этилди. Хўжалик ҳисоби шароитида механизациялаштирилган ишлар ҳажми ўтган йилдагига нисбатан анча ошди, қишлоқ хўжалиги машиналари ремонтига сарфланган харажатлар эса 36,7 процент камайди, 59 тонна ёнилғи, 16,8 минг сўмлик ремонт ишлари тежалди. Эҳтиёт қисмлар сотиб олиш учун кетадиган харажатлар 20 минг сўмга камайди. Рентабеллик қарийб икки баравар ошди.

Техникани кўз қорачиғидек асраб-авайлаш, уни ҳамиша шай ҳолда сақлашда меҳнатни ташкил этишнинг илғор шаклларини жорий этиш муҳим роль ўйнайди. Механизмларни ўз вақтида ремонт қилишаётган, иш қуроллари ҳамиша шай турган хўжаликларнинг тажрибалари ана шундан далолат.

Маҳбубахон Сотиболдиева Бағдод районидаги «Ленинград» колхози чорвадорлари орасида биринчи бўлиб йиллик топшириқни адо этди. Илғор сигирсоғар ихтиёрида 36 бош говмиш бор. Улардан олинадиган маҳсулот сифатини яхшилаш ва миқдорини ошириш учун Маҳбубахон йиллар мобайнида тўплаган тажрибасини сарфлаяпти.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ фотоси.

ЙИЛНИ ЗАРБДОРЧАСИГА ЯКУНЛАЁТГАНЛАР

Хўжалик йили ниҳояланишига саноқли кунлар қолди. Ишни замон талаблари асосида ташкил этаётган коллективлар якунловчи босқичда зарбдорона меҳнат қилишаяпти. Редакцияга келаётган хат-хабарларнинг аксариятида эришилаётган зафарлар ҳақида фикр юритилган.

ХУЖАОБОД

Давлат қабул пунктларига 418 тонна ўрнига 435 тонна сут топширган «Ленинизм» колхози чорвадорлари йиллик планни анча ошириб бажардилар. Ҳар говмушдан 3 минг килограммдан сут соғиб олган Тўлқиной Тўланова, Шаҳрихон Усмонова ва Зайнаб Қорёғдиева каби ферма юлдузлари эришилган муваффақиятга салмоқли улуш қўшдилар.

Т. ЖАЛОЛОВ.

ҚИРОВ РАЙОНИ

«Бешариқ» совхоз-техникуми ферма ходимлари йиллик маррани забт этдилар. Қабул пунктларига 3.085 тонна сут етказиб берилди. Бу — пландагига нисбатан 19 тонна кўп. Раънохон Назарова, Раҳимахон Ҳайдарова, Раҳбарой Баратова ва Роҳатой Раҳматуллаева сингари серғайрат сигирсоғарлар маҳсулдорликни 3.400—3.700 килограммга етказишди.

А. УЗОҚОВ.

ТЎРТКЎЛ

Йил якунида янада зарбдорчасига ишлаймиз — «Совет Ўзбекистони» колхози чорвадорларининг шу кунги шиори ана шундай. Хўжалик фермасидан 437 тонна сут эл дастурхонига етказиб берилди. План 115 процент уддаланди.

К. МАТМУРОДОВ.

ЖАЛОЛҚУДУҚ

Ихтисослаштирилган паррандачилик фабрикаси коллективи пландаги 270 тонна ўрнига 362 тонна парранда гўшти етиштириб маррага етди. Мазкур муваффақиятга корхонада меҳнатни илмий асосда ташкил этиш туфайли эришилди.

М. МИРЗАЕВА.

ЖАРҚЎРҒОН

Етти хазинанинг бири — паррандачиликни жадал ривожлантираётган Норали Боймуродов номли колхоз товуқбоқарлари 427 минг дона тухум тайёрлаб планни адо этишди. Бу рақам ўтган йилдагидан 7,6 минг дона кўп. Тармоқни ривожлантириш рисоладагидек йўлга қўйилганлиги туфайли соф даромад ортиб, рентабеллик кўтарилмоқда.

Н. ОДИЛОВ.

ПАЙАРИҚ

Озиқ-овқат программаси ижросига улуш қўшиш учун астойдил курашаётган район паррандабоқарлари тухум тайёрлаш планини бажардилар. Бу муваффақиятга Калинин номли колхоз, «Партия XXII съезди» совхози чорвадорлари баракали улуш қўшдилар. Айни пайтда пландан ташқари маҳсулот топшириш қизғин давом этмоқда.

С. ХОЛИҚУЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН

«Пахтақайнар» колхози чорвадорлари 124 тонна семиз гўшт топшириб йиллик маррани анча ошириб бажардилар. Ҳар бош қорамол 453 килограммдан тош босди. Бу муваффақиятга салмоқли улуш қўшган бўрдоқибоқарлар сафида Баҳромжон Эргашевнинг номи алоҳида тилга олинаяпти: у ҳар бош молни кунига 900 граммдан семиртирмоқда.

А. ТЎХТАСИНОВ.

МОСҚВА РАЙОНИ

«Қайта ишлаш корхоналарига 623 тонна сут етказиб берилди». Бу сатрлар «Правда» колхози чорвадорлари рапортидан олинди. Эришилган муваффақиятга Гулчеҳраxон Йўлдошева, Раънохон Ўринбоева, Фаридахон Аҳмедова каби сигирсоғарлар муносиб ҳисса қўшдилар. Шунингдек «Октябрь» колхози чорвадорлари гўшт, сут, тухум тайёрлаш юзасидан белгиланган йиллик маррадан ўздилар.

Й. СУЛТОНОВ.

ЯККАБОҒ

«Коммунист» совхози ферма ходимлари 433 тонна ўрнига 450 тонна сут топшириб йил бошида берилган ваъдани ўринлатдилар. Бултургига қараганда 150 тонна кўп маҳсулот етиштирилди. Бу рақамларни рўёбга чиқаришда Истарбиби Нормуродова, Фотима Турсуналиева, Ойимхол Маҳмудова каби сигирсоғарлар қаторида молбоқарлардан Амин Тиловов, Жовли Примов ва Бухор Маҳмудовнинг ҳам ҳиссалари салмоқли бўлди.

А. КАРИМОВ.

ҒИЖДУВОН

«Зарафшон» колхози фермасида 26 та звено фаолият кўрсатмоқда. Бу коллективлар меҳнатни янги усулларда ташкил этиб, аввалги йиллардагига қараганда сезиларли муваффақиятга эришмоқдалар. Ферма бултурнинг шу давридагига нисбатан гўшт, сут етиштириш, насл олиш борасида анча илгарилаб кетди. Олима Холиқова, Олия Ражабова сигирлардан мўл сут соғиб олишда, Муҳаббат Идиева, Гадоймурод Раҳматов, Шамси Ширинов эса бузоқлар парваришида касбдошларига намуна бўлишаяпти.

Р. ФАРМОНОВ.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг комиссиясида

БУРИЛИШ БОСҚИЧИ

Фалокат юз берган зонада инсон омили деган тушунча алоҳида мазмунга эга бўлмоқда. Инсон омили, инсонийлик табиий офатга қарши турибди. Табиий офат билан инсон омили ўртасидаги ана шу шафқатсиз кураш шароитида ҳар бир кишининг айниқса ишни ташкил этиш ишониб топширилган кишиларнинг маънавий ва ишчанлик фазилатлари қатъий ва талабчан синовдан ўтмоқда. Бир кун ичида яхшиланиш сари юз берган ҳар қанча силжиш, кимларнингдир тунни бедор ўтказиши, кимларнингдир иродаси, ташкилотчилик қобилияти туфайли бўлмоқда. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг комиссияси мамлакатимиз республикага топширган улкан моддий, техника ресурсларинигина эмас, одамларнинг характерини, инсон омилини ҳам эътиборга олаётганлиги бежиз эмас. Айниқса, зилзила оқибатларини тугатиш давомида вужудга келган у ёки бу танг жойларни шошилинч равишда тугатиш зарур бўлган ҳолларда инсон омилига кўпроқ эътибор берилмоқда.

Вагонлардаги юкларни тушириб олиш, сўнгги кунларда ана шундай танг жойлардан бўлиб қолди, деб таъкидланди комиссиянинг навбатдаги амалий кенгашида. Арманистонга келаётган юклар мислсиз даражада кўп, шу сабабли станциялар вагонлардаги юкларни тушириб олишни мустақил равишда уддалай олмаяпти. Бунинг оқибатида зилзиладан жабрланган зона атрофидаги темир йўлларда вагонлар тўхтаб қолмоқда, составларнинг ҳаракат тезлиги пасаймоқда. Комиссия аҳволни шошилинч равишда ўнглаб олиш учун штаб тузди. Бир кеча-кундузда камида 2 мингта темир йўл вагонидаги юкларни тушириб олишни таъминлаш бу штабнинг вазифасидир. Вагонлардаги юкларни узлуксиз жадал тушириб олишни ташкил этиш СССР Халқ контроли комитети раисининг ўринбосари В. И. Манаев билан Ереван шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. С. Минасбекянга топширилди. Комиссия Ереван комсомолларига мурожаат қилиб, фалокат зонасида жуда зарур бўлган эшелонларга кенг йўл очиб бериш учун юкларни тушириб олишда ёрдам беришга чақирди.

Бу эшелонларда фақат техника ва қурилиш материаллари келтирилаётгани йўқ. Уларнинг кўпларида барча иттифоқдош республикалар агросаноат давлат комитетлари томонидан тузилган кўнгиллилар отряди келмоқда. Уларнинг вазифаси — зилзила зарбасига дуч келган ва шу сабабли одамлар жуда кам қолган қишлоқларда нормал хўжалик турмушини қайта тиклашда ёрдам беришдан иборат. Улар қурилишда, чорва қишловини ўтказишда, баҳорги дала ишларига тайёргарлик кўришда ёрдам берадилар. Бу ғоят муҳимдир, чунки мазкур регион қишлоқ хўжалиги республикани озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда катта роль ўйнайди. Кенгашда кўнгиллилар келаётган эшелонлар тўхтовсиз ўтиши керак, деган қарорга келинди.

Фалокат юз берган районларда турмуш кун сайин тобора нормаллашмоқда. Кировакан гўшт комбинатида сув таъминоти тикланди, корхона маҳсулот ишлаб чиқаришга киришмоқда, новвойхоналар ишлаб турибди. Магазинлар, автодўконлар сони анча кўпайди, аҳолини тиклаш ишларида қатнашаётган барча ишчиларни иссиқ овқат, қадоқлаб жойланган маҳсулотлар билан муқим таъминлаш йўлга қўйилмоқда. Бепул ёрдам сифатида республикага юборилган озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечаклар пайсалга солинмай тақсимланмоқда.

Ўтган кун мобайнида табиий офат юз берган районлардан ташкилий тарзда 7640 киши жўнаб кетди, уларнинг ярми шифохоналар ва дам олиш уйларига жойлаштирилди. Яна 4,5 минг бола оналари ва ўқитувчилари билан биргаликда Анападаги болалар санаторий муассасаларига жўнаб кетади. Амалий кенгашда касаба союзлари ва транспортчилар аҳиллик билан ҳаракат қилишлари туфайли фожиа оқибатларини тугатишда чинакам умумхалқ ёрдамининг бу муҳим босқичи — болаларни, хотин-қизларни ва қарияларни эвакуация қилиш ниҳоясига етаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Икки-уч кундан сўнг зилзила зонасида тиклаш ишларида бевосита қатнашаётган кишиларгина қоладилар.

Комиссия партия ва ҳукуматнинг зилзиладан зарар кўрган Арманистон аҳолисига кенг кўламда ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарорини бажаришга доир конкрет тадбирларни кўриб чиқишни давом эттирди.

Пенсионерлар, инвалидлар, ёлғиз яшовчи қариялар, етим болалар, инвалид болалар — маълум даражада давлат қарамоғида бўлган ва фалокат зонасида қолганларнинг аҳволи алоҳида масала қилиб кўриб чиқилди. Бу ҳақда Арманистон ССР социал таъминот министри Н. М. Балаян ахборот берди.

Н. М. Балаян ана шу кишиларнинг деярли бутун контингенти региондан эвакуация қилиниб, тегишли социал-медицина марказларига жойлаштирилганлигини айтди. Авиаторлар ёрдамида, хусусан Украинага кўр ва соқовлар жамиятининг ўқув-ишлаб чиқариш корхоналари коллективлари кўчирилди. Грузия эса инвалид болаларни самимий кутиб олди. Янги яшаш жойларига келаётган пенсионерлар ва инвалидлар дарҳол, ҳеч қандай сансалорсиз нафақа ола бошлайдилар — СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети билан Молия министрлиги бу ҳақда тегишли кўрсатма берди.

Оғир синов даврида, деди Н. М. Балаян, бутун кўпмиллатли мамлакатимиз ғамхўрликка муҳтож бўлган кишиларга оналарга хос меҳрибонлик қилди, бунинг учун мамлакат олдида бош эгиб таъзим қиламиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг комиссияси республика Социал таъминот министрлигининг бир қанча илтимосномаларини, хусусан интернат уйлар ва кексалар учун махсус уй-жойлар қуришни биринчи навбатда барпо этиладиган объектлар рўйхатига киритиш тўғрисидаги илтимосини қўллаб-қувватлади. Республика Министрлар Совети ва СССР Госпланига тегишли топшириқлар берилди.

Н. И. Рижков кенгаш қатнашчиларига Ереванга келган Қизил крест ва Қизил яримой жамиятлари уюшмасининг бош секретари Пер Стенбек билан суҳбатлари якунлари ҳақида сўзлаб берди. Суҳбат чоғида ана шу уюшма ёрдамида Арманистон ССРда замонавий касалхона ва протез ишлаб чиқарадиган корхона барпо этишнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида дастлабки аҳдномага эришилди. Бу тадбир ҳам зилзиладан жабрланганлар тўғрисида ғамхўрлик ифодасидир.

* * *

Арарат водийсини ва Арманистоннинг пойтахтини республиканинг зилзиладан зарар кўрган шимолий районларидан ажратиб турадиган Спитак тоғига қор тушди. Бугун эрталаб Спитакда кучли шамол бошланди. «Шошилиш керак!» — Бу сўзларни ҳозир зилзила оқибатларини тугатишда қатнашаётган минглаб кишилардан эшитиш мумкин. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясининг аъзолари эрталабки мажлисдан кейиноқ ишларнинг қандай бораётганлигини жойларнинг ўзида аниқлаш, одамлар билан учрашиш, уларнинг эҳтиёжларини суриштириб билиш учун бу ерга келдилар.

Шаҳар ҳамон қулаб тушган бинолар тусида, лекин даҳшат ва ўзини йўқотиб қўйиш туйғулари орқада қолди. Кузги экинлар униб чиқаётгандек, нормал, уюшган турмуш сабзалари пайдо бўлди. Асосий кўчаларда енгил ошхона павильонлари қад кўтарди. Кўчма ҳаммом-кирхона ишлаб турибди. Олдинги кўчалар номи ўрнига «Касаба союзлар ёрдами штаби», «Комсомол штаби», «Агросаноат штаби»... кўрсаткичлари қўйилган.

Ҳамма куч сўнгги қутқарув ишларига — вайроналар остида қолган одамларни олиб чиқишга сафарбар этилган. Уларни қутқариб қолиш учун умид кам, лекин бу иш қанчалик мураккаб бўлмасин, уни бутунлай тугатмай туриб, заводлар ва фабрикалар территорияларини бутунлай тозалашни бошлаб юборишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, Ю. Д. Маслюков, Д. Т. Язов, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян билан биргаликда шаҳардаги корхоналарнинг коллективлари билан учрашдилар. Лифт ишлаб чиқарадиган заводда бўлиб ўтган суҳбатдан кранлар ва самосваллар билан мадад бериш лозимлиги аниқ бўлди. Дон маҳсулотлари комбинатида ишларни олиб бориш осон эмас. Бу ерда совет мутахассислари билан биргаликда Польшадаги Вроцлав шаҳридан келган тоғларда одамларни қутқарувчилар ҳаракат қилмоқдалар.

Бир ҳафта олдин бу ерда одамлар «Нима еймиз? Қаерда яшаймиз?» деган саволларни берган бўлсалар, ҳозир қаерда ва қандай қилиб қурамиз? — деб сўрамоқдалар. Бу саволни комиссия раисига штаб ҳужжатларида ҳарбийчасига аҳолининг эркаклар қисми, деб аталаётган одамлар бермоқдалар. Улар хотин-қизларни, болаларни, қарияларни шифохоналарга жўнатиб, ўзлари палаткаларда яшамоқдалар, вайроналарни тозалаб янги, бўлажак Спитакка йўл очиш учун эрта тонгдан бригада бўлиб объектларга жўнаб кетмоқдалар. Улар билан биргаликда Совет Армиясининг бир неча минг солдат ва офицерлари, мамлакатнинг ҳамма томонидан ва чет эллардан бу ерга келган ўнлаб кўнгилли отрядлар шаҳарда ҳаётни кун сайин тикламоқдалар. Спитак йўли — чинакам қардошлик йўлидир.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

Андижон область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлди. М. М. Орипжонов область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди. В. А. Смеюшчев обкомнинг иккинчи секретари, Ж. Халилов, А. Н. Набиев, Қ. Х. Холмирзаев обкомнинг секретарлари қилиб сайландилар.

* * *

Самарқанд область партия комитетининг бўлиб ўтган ташкилий пленумида А. С. Икромов обкомнинг биринчи секретари қилиб сайланди. Ю. С. Васильев обкомнинг иккинчи секретари қилиб сайланди. Ф. А. Шукурова, М. А. Умаров, Н. С. Холматов обком секретарлари қилиб сайландилар.

* * *

Наманган область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлди. Б. Алламуродов обкомнинг биринчи секретари қилиб сайланди. Н. В. Рябов область партия комитетининг иккинчи секретари, Д. Дадажонова, Н. Отахонов, М. М. Расулов обком секретарлари қилиб сайландилар.

(ЎзТАГ).

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МУЛОҚОТ

Қайта қуриш, демократиялаш ва ошкоралик шароитида пухта ўйлаб, аниқ мақсадни кўзлаб олиб бориладиган мафкуравий иш алоҳида аҳамият касб этади. Айниқса ёшларни атеизм руҳида тарбиялаш бу ишнинг таркибий қисмидир. У янгича ёндашувларни, фикрлашдаги янгича мезонларни талаб қилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси илмий атеизм институти республикалараро филиалининг, республика «Билим» жамияти правлениесининг ташаббуси билан ўтказилаётган ва 19 декабрь куни Тошкентда очилган республика илмий-амалий конференциясида янги шароитда атеистик тарбияни қайта қуришнинг энг муҳим масалалари муҳокама қилинмоқда.

Конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ш. З. Камолхўжаев кириш нутқи сўзлаб очди.

Москва, Ўзбекистоннинг етакчи олимлари, «Билим» жамиятининг активлари динга қарши пропаганданинг етилган муаммоларини кўриб чиқадилар. Ўзбекистон пойтахти маҳалла комитетлари атеизм клубларининг иш тажрибаси билан танишадилар, тегишли тавсияномаларни ишлаб чиқадилар.

(ЎзТАГ).

ЕРЕВАНДА СУҲБАТ

БМТнинг фавқулодда ёрдам омборларидан зарур материаллар ва асбоб-ускуналар олиб келган самолёт Ереванга етиб келганлиги муносабати билан СССР Министрлар Советининг раиси Н. И. Рижков 18 декабрь куни Ереванда БМТ Бош секретарининг вакили Сверре Килдени қабул қилди. Табиий офатлар рўй берган ҳолларда фавқулодда ёрдам кўрсатувчи БМТ марказининг шу инсонпарварлик иши учун совет томони миннатдорчилик билдирди.

Суҳбат давомида кенг миқёсдаги қутқарув операцияларини ташкил этишдаги ҳамкорлик масалалари, шунингдек эҳтимол тутилган табиий фалокатлар ва саноат аварияларининг вайронагарчилик келтирувчи оқибатларини камайтириш учун тайёргарлик ва олдини олиш тадбирларини режалаштиришнинг баъзи жиҳатлари ҳақида гаплашиб олинди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков ва Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян қатнашдилар.

(ТАСС).

АМАЛИЙ ИШЛАР ДАВРИ

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Конференция бошланиши олдидан бир гуруҳ делегатлар билан суҳбатлашдик. Баъзилар анжуман Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси руҳида ўтади дейишса, баъзилар елка қисишди. Сабаби — область партия комитети турғунлик йилларида шаклланган сийқа иш услубларидан узил-кесил воз кечолгани йўқ. Бюро мажлислари, пленумлар кўпинча олдиндан белгиланган андоза бўйича ўтказилаяпти. Бу ҳол конференцияга тайёргарлик кўриш жараёнида ҳам яққол сезилди. Сўзга чиқувчилар обком бўлимларига бириктиб қўйилди. Бўлим мудирлари, инструкторлар уларнинг нутқларини «силлиқлаб» қолипга солиб беришди. Табиийки, кўпчиликнинг шашти қайтди.

Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари Р. Худойберганова кадрларни танлаш, тарбиялаш, уларни жой-жойига қўйиш, агросаноат комплекси муаммолари, оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларни янги поғонага кўтариш юзасидан амалга оширилаётган тадбирларга алоҳида тўхталди. Бир вақтлар обком ва райкомларнинг баъзи секретарлари ўзларига нисбатан талабчанликни унутдилар. Уларнинг фаолияти назоратдан четда бўлди. Оқибатда тўралар қуюшқондан чиқиб, партия, давлат, меҳнат интизомини қўпол равишда буздилар. Кўзбўямачилик, порахўрлик илдиз отди. Кадрларни танлашда қариндош-уруғчилик, шахсий садоқат биринчи ўринга чиқди.

Область партия комитети, унинг бюроси ҳисобот даврида жанговар сафларнинг софлиги ва жипслиги учун қаттиқ курашдилар. Уч йил ичида 115 нолойиқ раҳбар вазифасидан бўшатилди. 415 киши КПСС сафидан чиқарилди. 665 коммунистга партиявий жазо берилди.

Покланиш жараёни давом этмоқда. Партия, совет ва хўжалик ишларига эътиқодли, ишбилармон, ташаббускор одамлар кўтарилаяпти. Ўтган йили 11 район партия комитетининг секретари ўзгартирилди. Область, шаҳар, район Советлари ижроия комитетлари янги кучлар билан мустаҳкамланди.

Докладчи ва музокараларда қатнашган нотиқлар демократиялаш ҳамда ошкоралик кадрлар билан ишлашнинг бош кўрсаткичи эканлигини алоҳида таъкидладилар. Мақсадга эришишда раҳбар ва мутахассисларнинг ҳисоботларини эшитиш муҳим омил бўлмоқда. Ҳисобот даврида пленумлар, бюро мажлисларида, бошланғич партия ташкилотларида 3.382 КПСС аъзоси хизмат вазифалари ҳамда Устав талабларига қандай риоя этаётганлиги юзасидан имтиҳондан ўтди. Лекин муҳим ишда юзакичиликка, ўзибўларчиликка ҳам йўл қўйилди. Натижада тадбирларнинг таъсирчанлиги сусайди. Жойларда соғлом, ижодий муҳит мустаҳкам қарор топмади. Конференцияда шундай мисол келтирилди: область партия комитетида «Госкоминтурист» бўлинмаси бошқарувчиси Н. Мадаминовнинг ҳисоботи тингланди. Баъзилар унда юлғичликка, мол-дунё орттиришга интилиш зўрлигини билишарди. Шундай бўлса-да, Мадаминовга ижобий характеристика берилди. Вақт ўтиши билан жиддий хатога йўл қўйилганини ҳаёт исботлади. Бўлинма бошқарувчиси ножўя ишларни давом эттирди. Охир-оқибат қўлга тушиб, жиноий жавобгарликка тортилди.

Зиёлиларнинг кўпминг кишилик отряди потенциали ҳали ҳам ҳаракатга келмаётир. Областда қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг атиги 57 проценти бевосита шу тармоқда фаолият юритаяпти. Олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган 4 мингдан кўпроқ мутахассис ўз ўрнини топмаган. Жумладан Урганч ёғ-мой комбинатида 194 диплом эгаси бўлиб, улардан 88 нафари оддий ишда ишламоқда. 53 инженердан 44 таси ўз мутахассислигига тайинланган.

Агросаноат комплекси қуйи бўғинларини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш учун ҳали кўп иш қилиш керак. Ҳозирги пайтда деҳқончилик бригадалари раҳбарларининг 66 проценти дипломсизлардир.

Музокараларда сўзга чиққан Урганч шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Р. Султонов, Шовот районидаги «Ленинизм» колхози партия комитетининг секретари А. Маткаримов, Гурлан районидаги «Коммуна» колхози правлениеси раиси А. Вафоев область партия штабининг иш услуби ва усулларини баҳолашга, танқид қилишга уриниб кўришди. Аммо аниқ фамилиялар тилга олинмади, умумий гап-сўзлар такрорланди.

Делегатлар айрим партия комитетлари ҳамон эскича услубдан қутулолмай, оммани партия ўртага қўяётган долзарб вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга тўла сафарбар эта олмаётганликларини қаттиқ танқид қилдилар. Таъкидлашларича, Ҳазорасп район партия комитетида (биринчи секретари Ш. Муродов) қоғозбозлик, буйруқбозлик давом этмоқда. Бу ерда кўпдан-кўп қарорлар қабул қилишга ҳаддан ташқари берилишаяпти. Райком аппарати ходимлари бошланғич партия ташкилотлари, коммунистлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатишмаган. Оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишлар янгича талабларга жавоб бермайди.

Боғот район партия комитети (биринчи секретари Р. Қутлимуродов) кўпинча хўжалик органлари ишларини ўз зиммасига олаяпти. Буйруқбозлик, одамларга тазйиқ ўтказиш каби ярамас услублардан фойдаланилмоқда. Муҳим масалалар юзасидан қарорлар қабул қилганда бошланғич партия ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг фикри билан ҳисоблашилмайди.

— Район партия конференциясида яна эски усулни қўллашди,— дейди анжуман минбаридан Боғот район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси О. Эгамбердиев. — Делегатлар олдиндан тайёрланган рўйхат бўйича сўзга чиқдилар. Кўпчилик райком секретарлигига уч номзод кўрсатилишини таклиф этди. Бироқ Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари Л. Нетяга ишонч билдирилган коммунистларнинг номзодларини қўйдирмасликни лозим кўрди. Конференцияда 43 процент қарши овоз олган Р. Қутлимуродовнинг яна райкомнинг биринчи секретари этиб сайланишига эришди...

Область партия комитети қуйи бўғинлар жанговарлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Ҳисобот даврида обком бюро мажлисида бошланғич партия ташкилотлари ҳаёти билан боғлиқ 16 масала кўриб чиқилди. Секретарлар ўқуви ташкил этилди, илғор тажрибалар оммалаштирилди. Жанговарлик кўригининг аҳамияти катта бўлаяпти. Мулоқотлар жараёнида камҳафсала, қайта қуришни оғиздагина ёқлаётган кишилар фаолиятига принципиал баҳо берилаяпти. Комиссия хулосасига кўра 155 коммунист турли хил партиявий жазо олди. Ўн киши КПСС сафидан чиқарилди.

Бироқ бошланғич партия ташкилотларининг сафи, обрў-эътибори сезиларли ошмади. Шу боисдан ҳисобот-сайлов даврида 15 мингдан кўпроқ танқидий фикрлар билдирилди. Уларнинг аксарияти секретарлар иш услубига тааллуқлидир.

Область партия ташкилоти КПСС сафига қабул ва партия сафларини мустаҳкамлашга эътиборни кучайтирган. Шу мақсадда КПСС Марказий Комитетининг Тошкент область партия ташкилоти иши юзасидан қабул қилган қарори асосида тадбирлар ишлаб чиқилди. Кафолат берувчиларга нисбатан талабчанлик кучайди. Жумладан, сўнгги икки йил ичида муҳим ишга масъулиятсизларча ёндашган 37 коммунист партиявий жавобгарликка тортилди.

Тарғибот-ташвиқот ишлари жонланди. Хоразмда лекция пропагандасини ташкил этиш бўйича тўпланган тажриба Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган. Аксарият меҳнат коллективларида сиёсий ва иқтисодий ўқув самарадорлигига эришиш юзасидан ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Лекин Урганч, Шовот, Боғот район партия комитетлари меҳнаткашларда иқтисодий тафаккурни шакллантиришга етарли эътибор бермаяптилар. Пропагандистларнинг билим ва маҳоратларини ошириш, обрўсини кўтариш ўрнига уларни жамоат топшириқлари билан кўмиб юборишаяпти.

Оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишлардаги камчиликлар қимматга тушмоқда. Совет турмуш тарзига ёт бўлган эскилик сарқитлари сақланиб қолмоқда. Ўзига ўзи ўт қўйиш, жонига қасд қилиш каби ҳодисалар содир этилаяпти. Қисқа вақт ичида Шовот районида бешта фожиа рўй берди.

Делегатлар интернационал тарбия ва миллатлараро муносабатлар масаласига эътиборни кучайтириш лозимлигини таъкидладилар. Арманистонлик қардошлар мусибати барча хоразмликларнинг ташвишига айланди. Саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар, алоҳида оилалар қадрдонларга биринчи кунданоқ ёрдам қўлини чўздилар. Воҳадан турли жиҳозлар, дори-дармонлар, кийим-кечаклар, озиқ-овқат маҳсулотлари, керакли техника жўнатилмоқда. Юзлаб хонадонлар ота-онасиз қолган болаларни ўз қарамоқларига олиш истагини билдирдилар.

Анжуманда юстиция, прокуратура, суд ва милиция органлари шаънига жиддий эътирозлар айтилди. Улар ҳуқуқий билимларни кенг ёйиб, партия ташкилотлари, идеология кадрлари билан биргаликда XIX партия конференциясининг «Ҳуқуқ ислоҳоти ҳақида»ги резолюцияси асосида қатъий ҳаракат қилишлари керак. Ҳар бир шаҳар ва районда ҳуқуқий билимлар университети, меҳнат коллективларида юридик ўқув мактаби, ёшлар ётоқхоналарида лекторийлар бўлиши лозим.

Агросаноат комплексидаги аҳвол секин ўзгариб бормоқда. Қайта қуриш шарофати туфайли кишилар онги, психологиясида ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Янги-янги ватанпарварлик ташаббуслари юзага келиб оммалашаяпти. Буларнинг ҳаммаси ўзининг ижобий натижасини берди. Областда давлатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиш бўйича уч йиллик планлар асосий турлари бўйича ошириб бажарилди. 1,4 миллиард сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди. Рентабеллик 29 процентдан ошди. Бу муваффақиятда Хоразмда биринчи бўлиб коллектив, оила пудратига ўтган Хонқа райони меҳнаткашларининг муносиб ҳиссаси бор. Шу билан бир қаторда мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланилмаяпти. Кейинги ўн йилда аграр секторни ривожлантириш учун 1,8 миллиард сўм миқдорида давлат ва колхоз маблағи сарфланди. Асосий ишлаб чиқариш фондлари 65 процент, ялпи маҳсулот эса бор-йўғи 26,4 процент ўсди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми пахтачиликни янада ривожлантириш истиқболини белгилаб берди. Бу йўл интенсив технологияни изчил жорий этиш, селекция ва уруғчиликни ривожлантириш, ўғитлардан ва экинларни ҳимоя қилиш воситаларидан фойдаланишни яхшилашдан иборат. Бунинг қанчалик аҳамиятли эканлигини қуйидаги мисолдан кўриш мумкин. Ҳисобот даврида пахтачилик бригадаларининг учдан бир қисми 15—20 центнердан ҳосил олди. Натижада область уч йиллик планга нисбатан 40,6 минг тонна кам пахта етказиб берди. Оқ олтинни машиналар билан териш муаммоси ҳам ҳал қилинмаяпти. Ялпи ҳосилнинг атиги учдан бир қисми агрегатлар ёрдамида саранжомланмоқда. Ҳазорасп, Хива, Боғот районларида бу иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси, КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил июль пленумида озиқ-овқат муаммосини ҳал этиш социал-иқтисодий масаланинг ўзагидир, деб айтилди. Областда бу борада муайян силжишларга эришилган бўлса-да, асло хотиржамликка берилмаслик керак. Баъзи хўжаликларда иш орқага кетмоқда. Ал Хоразмий номли, «Боғот», «Янгиобод», «Гулистон» ихтисослаштирилган шоличилик совхозлари, шунингдек «Коммунизм» колхози ўз мавқеини бой бермоқда. Улар яқин йилларда ҳар гектар ер ҳисобига 60—65 центнердан ҳосил етиштирардилар. Гап шундаки, дастлабки натижалар билан кифояланиб қолинмоқда. Мавжуд резерв ва имкониятлар ишга солинмаяпти.

Пудрат шарофати туфайли воҳада картошкачилик ривожланаяпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленумида Шовот районидаги «СССР 60 йиллиги» совхози картошкакорларининг тажрибалари ҳақида илиқ гаплар айтилди. Афсуски, ташаббуслар оммалашмаяпти. Конференцияда жамоат чорвачилигида ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ташвиш билан гапирилди.

Партия инсон омилига алоҳида эътибор беришни уқтирмоқда. Воҳада аҳолига медицина хизмати кўрсатиш оқсамоқда. Шифо муассасаларининг 70 проценти мослаштирилган, яъни эски биноларда жойлашган. Улар замонавий ускуналар, диагностика ва реанимация воситалари билан деярли таъминланмаган.

Музокараларда сўзга чиққан баъзи коммунистларнинг нутқларида дадиллик, изчиллик етишмади. Обком ва райкомларнинг халқ хўжалигига сиёсий раҳбарлик фаолияти тўлақонли очиб берилмади. Улар кўпроқ хўжалик масалалари хусусида тўхталдилар. Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхози цех партия ташкилотининг секретари А. Назаров, 167-қурилиш тресги 1-қурилиш бошқармаси бригадаси бошлиғи З. Шинкаренко, Урганч районидаги Чапаев номли колхоз бригадири Ў. Худойберганова, Гурлан районидаги «Янгиобод» совхози бригадири Н. Собиров ўзлари ишлаётган коллективлар доирасидан четга чиқолмадилар. Долзарб масалалар, ечимини кутаётган муаммолар кўндаланг қўйилмади.

Хоразм области коммунистлари, барча меҳнаткашлари олдида кенг кўламли вазифалар турибди. Уларни муваффақиятли ҳал этиш партия ташкилотларининг жанговарлигига, ҳар бир кишининг кундалик меҳнати натижаларига боғлиқдир.

Конференцияда область партия комитети, область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави сайланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат, республика Халқ контроли комитети раиси А. С. Ефимов конференцияда нутқ сўзлади.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети масъул ходими Ю. Ф. Смирнов иштирок этди.

Ҳ. РАҲМОНОВ,
М. ҚАЮМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Сариосиё районидаги «Правда» колхози кейинги йилларда қолоқлик доғини ювиб, илғор хўжаликлар қаторидан ўрин олди. Бунда КПСС аъзоси, пропагандист Абдураҳмон Авазовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У беш йилдан бери сиёсий ўқув мактабига раҳбарлик қилиб келмоқда.

СУРАТДА: тажрибали пропагандист навбатдаги машғулотга тайёргарлик кўрмоқда.

П. ЭРГАШЕВ фотоси.

ПУХТА ТАҲЛИЛ, АНИҚ ХУЛОСА

Ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йили якунланмоқда. У бутун республикамиздаги сингари Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози пахтакорлари учун ҳам қувончли бўлди. Меҳнат аҳли шу кунларда кузги-қишки тадбирларни оби-тобида амалга ошириш билан бирга жорий йил натижаларини чуқур сарҳисоб қилмоқда. Колхоз правлениеси раиси И. БОБОЖОНОВ билан шу ҳақда суҳбатлашдик.

— Хўжалигимиз пахтакорлари планни октябрь ойидаёқ бажаришганди, — деди раис. — Қабул пунктларига жами 3.789 тонна оқ олтин етказиб бериб, топшириқни 107,3 процент уддаладик. Ҳар гектар ердан 28,2 центнер ўрнига 30,3 центнердан хирмон кўтарилди. Ялпи ҳосилнинг 96 фоизи машиналар ёрдамида саранжомландики, бу нафақат областимизда, балки республикамизда энг юксак натижалардан бири ҳисобланади. Мавжуд 28 та зангори кеманинг ҳар қайсиси билан мавсумда ўртача 135 тоннадан дурдона терилди. Л. Ким, А. Бекмирзаев, Т. Холиқулов бошлиқ илғор бригадалар қўл теримидан бутунлай воз кечишди. Бош инженер ўринбосари И. Ким механизаторлар ишига оқилона раҳбарлик қилди. О. Тян, Б. Абжалов, Б. Норматов, Б. Ўрозалиев ва бошқа механик-ҳайдовчилар бункерлардан 180—210 тоннадан хом ашё бўшатдилар.

— Игорь Анварович, колхоз экономикасида ва ишлаб чиқаришда, шубҳасиз, пахта асосий ўринни эгаллайди. Хўжаликда бошқа соҳаларнинг, айтайлик, канопчиликнинг аҳволи қандай?

— Очиғини айтсак, бу борада бироз тилимиз қисиқ. Жорий йилда 733 гектарда каноп ўстирилди. Ялпи ҳосил пландаги 11.750 тонна ўрнига 8.457 тоннани ташкил этди. Топшириқ 72 процентда қолди. Ҳосилдорлик камайишининг асосий сабаби — ернинг ориқлаб кетгани. Бундан ташқари, айрим бригадаларда ҳосил тақдирига лоқайд муносабатда бўлинди, экинни парваришлашда агротехник тадбирлар, технология интизоми бузилди. Бир қанча коллективларда гектаридан 50 центнер атрофида ҳосил олиндики, бу колхознинг ўртача кўрсаткичидан анча паст.

Келгуси йилда каноп экиладиган майдонларни тахминан 230—250 гектарга камайтирмоқчимиз. Уруғлик саримсоқ, пиёз, ерёнғоқ каби самара келтирадиган экинларни кўпроқ етиштиришга қарор қилдик. Сабзавот ўстиришга мўлжалланган 130 гектар суғориладиган адир ерни шартнома асосида ижарачиларга бермоқчимиз.

— Дарвоқе, ижара ҳақида. Колхозингизда меҳнатни ташкил этишнинг бу шаклига муносабат қандай?

— Ижара пудрати қишлоқ келажаги эканлигига шубҳа йўқ. Чунки бунда пировард натижа моддий рағбатлантиришга хизмат қилади. Биз бу йил пахтачиликда ижарани жорий этдик. Ҳозирча тажриба, дадиллик, ташаббускорлик етишмаяпти.

Пудратнинг янги шакли айниқса чорвачиликда қўл келаяпти. Бу соҳа қолоқ эди. Биргина паррандачилик фермаси йилига 35 — 50 минг сўм зарар келтирарди. Шунинг учун уни Тошкентдаги «Птицепром» ишлаб чиқариш бирлашмасига ижарага бердик. Бузоқларни ўстириш ва беданачилик фермаларида ҳам шу усул жорий қилинди. Эндиги вазифамиз яқин орада чорвачиликни тўлиқ пудратга ўтказишдан иборат. Шунда тармоқдаги аҳволни тубдан яхшилаш, унинг рентабеллигини таъминлаш мумкин.

— Колхозда қурувчилар сони йил сайин кўпаймоқда. Ҳозир улар 100 нафардан ошди. Бинобарин, бу борада бирон-бир мустақил бўғин ташкил этилмадими? У нималарга боғлиқ?

— Биринчидан қурилиши лозим бўлган ишлаб чиқариш объектлари миқдори ортмоқда. Булар — омбор ва йўллар, шунингдек турли маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари. Жорий йилда қурилиш соҳасида 560 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштиришимиз керак. Иккинчидан, колхоз қурилишига ва турар жой фонди ремонтига кўп куч сарф бўлади. Кейинги 10—15 йил мобайнида колхозчиларимизнинг уйлари шу қадар кўримсиз ҳолга келиб қолдики, уларни тартибга келтириш ишларига эндиликда йилига 100 минг сўмдан ажратишга мажбурмиз.

Бундан ташқари, қурувчилар водопровод қувурларини ремонт қилиш, газлаштириш, аҳолига зарур хизмат кўрсатиш билан шуғулланадилар. Масалан, бултур кишиларга 51 минг, жорий йилда эса дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 170 минг сўмлик турли хизматлар, жумладан маиший хизмат кўрсатилди. Хуллас, мазкур соҳа тобора ривожланиб, колхоз ишлаб чиқаришига ва экономикасига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Шу боисдан унинг моддий базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бераяпмиз.

— Ҳар қандай хўжаликнинг иқтисодий куч-қудрати рентабеллик, фойда, таннарх, пул даромадлари плани билан белгиланади. Колхозингизда бу кўрсаткичлар қандай?

— Биз беш йилликнинг уч йили пул даромадлари планини бор-йўғи 80 фоиз бажардик. Бу даврда ҳаммаси бўлиб салкам 2 миллион сўм ололмадик. Рентабеллик 1986 йилда 16, бултур 12,5, жорий йилда эса 14 процентга тўғри келди. Соф фойда шу йилларда тегишли равишда 845 минг ва 671 минг ҳамда қарийб бир миллион сўмни ташкил этди. Ҳар центнер пахта таннархи бу йил 1987 йилга нисбатан деярли 9 сўм арзонлашиб, 40 сўм 75 тийиндан тушди. Бунга ҳосилдорлик оширилгани, теримни механизациялаштириш ҳисобига харажатлар камайтирилгани туфайли эришилди.

— Қиш одатда келгуси ҳосилга мустаҳкам замин яратиладиган давр ҳисобланади. Колхоз меҳнаткашлари шу кунларда қандай ўй-ташвишлар билан яшамоқдалар?

— Шудгорлашни сифатли тугаллаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш, карталарни текислаш, зарур мелиоратив ишларни бажариш, суғориш шохобчаларини тартибга келтириш — деҳқонларимиз айни кезларда ва бутун қиш давомида амалга оширадиган вазифалар шулардан иборат. Чорвадорлар, механизаторлар, қурувчилар ҳам ўз юмушларини аниқ-пухта адо этмоқдалар.

Суҳбатни
В. ЭСОНОВ
олиб борди.

АГРОСАНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАР БИР ГРАММ ҲИСОБДА

Ҳамма нарсада қатъий ҳисоб-китоб олиб бориш ва назорат ўрнатиш, пировард натижадан моддий манфаатдорлик Янгиариқ районидаги «Коммуна» колхози механизаторларининг одатдаги ишига айланди. Улар бутун ҳафта давомида шу йили тежаб қолинган ёнилғи-мойлаш материаллари ҳисобига ер ҳайдадилар.

Колхознинг ҳар бир механизатори машиналарни техник кўрикдан ўтказиш норматив муддатларига қатъий риоя этади. Хўжаликда ўзаро ҳисоб-китобнинг лимит-чек системаси йўлга қўйилган. Бу ерда автомобиллар, тракторлар, комбайнларнинг бўш қатнашини тугатиш мақсадида энг қулай маршрутлар танлаб олинган.

Албатта, ресурслар қаттиқ ҳисобга олинган ерда тежамкорлик қилиш анча оғир. Шу сабабли ишлаб чиқариш аниқ йўлга қўйилган, деҳқончилик ва чорвачилик маданияти юксак бўлган хўжаликда механизаторларнинг моҳирлиги тежамкорликнинг асосий резервига айланди. Бу ерда бир йўла бир неча ишларни бажариш мумкин бўлган агрегатлардан кенг фойдаланилмоқда.

Хўжаликда анча тажриба орттирилган. Шу боисдан бу ерлик механизаторлар янги йилда ўн кунлик ишга мўлжаллаб ёнилғи-мойлаш материалларини тежашга қарор қилишди.

МАГАЗИНЛАР ИЖАРАГА ОЛИНДИ

Янгиқўрғон район матлубот жамиятига қарашли тўртта магазин омборлари неча йиллардан бери ўтмас молларга тўлиб-тошиб ётар эди. Энди ана шу моллардан қутулишди. Пештахталарда фақат харидоргир молларни кўрасиз.

Бундай ўзгаришлар магазинлар ижарага топширилгач, атиги бир ой ичида рўй берди. Ижарачилар ўзларининг барча ишларини тубдан қайта қуришди. Харидорларни фаол излашга, аҳоли эҳтиёжини ўрганишга катта аҳамият берилмоқда. Хўжалик моллари магазини пудрат усулида ишлашга ўтаётганида унинг мудирига 139 минг сўмлик товар олишни таклиф қилишди. У товар билан танишгач, шу заҳотиёқ 29 минг сўмлик ўтмас матони базага қайтариб берди. Илгари савдо ходимларининг қадами етмаган узоқ қишлоқларда ҳам керакли моллар билан анча-мунча савдо қилиб қўйишди.

Ҳамма ерда тежамкорликка риоя этишмоқда: ижарачилар, агар шахсий енгил машинадан фойдаланиш мумкин бўлса, юк машинасида юзлаб километр йўл босиб юрмайдилар. Электр энергияни тежаш, молларни сақлаш ва уларни ўрашни қатъий кузатиб борадилар.

Ижарага олинган магазинларда товар обороти ҳажмлари ортганлиги, сотувчиларнинг эса маоши кўпайганлиги амалга оширилган ишларнинг қонуний якуни бўлди.

(ЎзТАГ).

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ВОРОНЕЖ. Бу ердаги Коминтерн номли экскаватор заводи ишчилари ишдан ташқари вақтда йиғган дастлабки ер қазиш машиналари Арманистонга жўнатилди. Заводда ишлаб чиқарилаётган ва чўмичининг ҳажми 1,6 куб метр бўлган гидравлик экскаваторлар мамлакатнинг кўп қурилишларида, шу жумладан жуда қаттиқ қоя тошли ерларни қазишда ўзининг пухталиги ва ишлатишда қулайлигини кўрсатди. Арманистон шимолига элликта шундай машина жўнатилади.

●

ОРЖОНИКИДЗЕ. Шимолий Осетиядан Арманистоннинг зилзиладан шикастланган аҳоли пунктларига темир йўл, Кавказ тоғ довонлари орқали автомашиналар, самолётларда техника, ускуналар, қурилиш материаллари етказиб берилмоқда. Табиий офат районларини тозалаш учун зарур бўлган оғир қурилиш техникаси ортилган махсус темир йўл состави у ерга жўнаб кетди. Составда ўзиюрар автокранлар, бульдозерлар, скреперлар, экскаваторлар, самосваллар, бошқа машиналар бор. Техника билан бирга тоғларда ишлаб катта тажриба орттирган механизаторлар, кўп юк ортиладиган автомашиналарнинг ҳайдовчилари, бузилган уйларнинг темир-бетон конструкциялари арматураларини қирқадиган аппаратлар билан таъминланган газ пайвандловчилар жўнаб кетишди.

●

МАРИ. Жанубий Қорақумнинг Ҳовузхон массивидаги Бурашников номли қўриқ совхоз аҳолиси одатдан ташқари уйларга кўчиб кирди. Бу ердаги уйлар саҳро қумларидан тайёрланган қурилиш конструкциялари билан бунёд этилди. Янги Заҳмат қишлоғидаги газ-бетон заводида янги бетондан бир қаватли уйлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Республика территориясининг бешдан тўрт қисмини саҳро эгаллаган. Лекин бархан қуми ўз хоссаларига кўра анъанавий технология бўйича бетон тайёрлашга ярамас эди. Олимлар шундай қумдан қурилиш материали ишлаб чиқаришнинг иложини топдилар. Янги корхона йилига 50 минг кубометр бетон ишлаб чиқариш қувватига эга. Шу ҳажмдаги бетондан қишлоқларда 250 тага яқин икки квартирали уй қуриш мумкин.

●

ГОРЬКИЙ. Горькийлик адиблар ўз юртдошларини «Ниловна» ҳайкалини ўрнатиш учун маблағ йиғишда қатнашишга чақирдилар. Адиблар ташаббусини «Красное Сормово» заводи ишчилари, совет маданият фондининг область бўлими қўллаб-қувватлади. Улар хайрия тадбирлари ўтказдилар. Бу тадбирлардан тушган пул М. Горькийнинг «Она» романи қаҳрамони ҳайкалини бунёд этиш учун махсус счётга ўтказилди. Ёзувчи ижодини қадрлайдиган барча кишилар «Ниловнага ҳайкал учун» деган ёзув билан 7022503 счётга маблағ юборишлари мумкин. Пул етарли миқдорда йиғилгач, ҳайкал лойиҳаси учун конкурс уюштирилади.

●

ТУЛА. Шаҳарда бирин-кетин завод магазинлари очилмоқда. Ана шу магазинларда давлат буюртмаларига қўшимча ишлаб чиқарилган буюмлар аҳолига сотилмоқда. Корхона бундан фойда олмоқда ва бу аҳоли учун ҳам қулайдир, чунки илгари топиш қийин бўлган буюмлар сотилмоқда. «Туласантехника» бирлашмаси ванналар учун камёб аралаштиргич, кранлар ва эҳтиёт қисмлар билан савдо қилишни йўлга қўйди. «Тулабумпром» корхоналари гулқоғоз ва бошқа материаллар етказиб беришмоқда. Сотувчилар харидорлардан олдиндан буюртмалар қабул қиладилар.

●

ВОЛОГДА. Вологдада А. А. Богдановга бағишланган лекциялар бошланди. А. А. Богданов шахсияти кенг қамровлиги билан кишини қойил қолдирди. У революционер, файласуф, адиб, иқтисодчи, табиатшунос, қон қуйиш институтининг асосчисидир. Богдановни чор ҳукумати Вологдага сургун қилган эди. У бу ерда маҳаллий касалхоналарда ишлади. Лекциялар ўзида ўтказган тажриба муваффақиятсиз чиққанидан кейин олим фожиали ҳалок бўлган куннинг 60 йиллигига бағишланди.

●

ИВАНО - ФРАНКОВСК. Калугадаги «Карпатнефтемаш» тажриба-ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган кўчма пайвандлаш янги комплекси Ғарбий Сибирь нефтчиларига жўнатилди. Ватан машинасозлигида биринчи маротаба бу комплекс шу ерда кўплаб ишлаб чиқарилаётган «Тюмень» занжирли машина негизида монтаж қилинган. «Тюмень» машинаси қор ва ботқоқликда ҳам бемалол юра олади. «Карпати-1» деб аталган янгилик саноат қувурларини, шунингдек сим арқонлар ва дюкерларни пайвандлашга мўлжалланган.

(ТАСС).

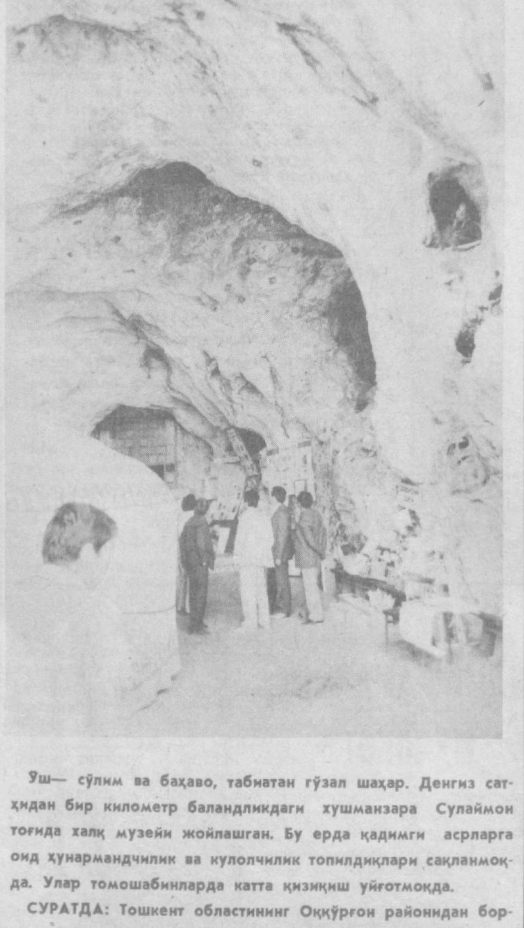

Ўш— сўлим ва баҳаво, табиатан гўзал шаҳар. Денгиз сатҳидан бир километр баландликдаги хушманзара Сулаймон тоғида халқ музейи жойлашган. Бу ерда қадимги асрларга оид ҳунармандчилик ва кулолчилик топилдиқлари сақланмоқда. Улар томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

СУРАТДА: Тошкент областининг Оққўрғон районидан борган саёҳатчилар музей билан танишмоқда.

Ҳ. АВВАЛОВ фотоси.

ДЎСТ БОШИГА КУЛФАТ ТУШГАНДА

АРМАНИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА ҚОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ ҚОМИТЕТИГА ВА МАМЛАКАТДАГИ ХОТИН-ҚИЗЛАР КЕНГАШЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Халқимиз учун оғир ташвиш, ғам-алам ва жафога тўла шу қайғули кунларда, ҳеч ким ва ҳеч нарса далда бера олмайдигандек, дилимиз ярасига малҳам топилмайдигандек туюлган дамларда сизларнинг самимий овозингиз етиб келди. Республика хотин-қизлар кенгашларига мамлакатимизнинг барча регионларидан ва чет эллардан телеграммалар тўхтовсиз келиб турибди. Сизларнинг ҳамдардлигингиз, бошимизга тушган ғам-ғуссаларга шерик бўлишга тайёрлигингиз Арманистон хотин-қизларида, бутун халқимизда миннатдорчилик туйғуларини уйғотмоқда.

Биз, Арманистон хотин-қизлари мислсиз жудоликлар уқубатини енгиб, қадрдон ва азиз одамларимизни дафн этишга улгурмай туриб, даҳшатли зилзила оқибатларини тезроқ бартараф этиш йўлларини топишга уринаётган кишиларнинг сафларига мардона қўшилдик. Хотин-қизлар кенгашлари штабларида телефон қўнғироқлари тинмаяпти. Минг-минглаб хотин-қизлар ўзларига иш кўрсатиб беришни қатъий талаб қилмоқдалар, болаларни ўз тарбияларига олишни сўрамоқдалар, жабрдийдаларни ўз хонадонларига қабул қилишга тайёр эканликларини айтмоқдалар.

Арманистондаги барча меҳнат коллективлари каби асосан хотин-қизлардан иборат ташкилотлар дам олиш кунлари ҳам меҳнат қилиб, ишлаб топган пулларини 700412-счётга ўтказмоқдалар. Республика медицина ходимлари фидокорона ишламоқдалар, уларнинг орасида хотин-қизлар 60 процентдан кўпроқдир.

Шу оғир дақиқаларда ўзларини катталар каби ҳис эта бошлаган болаларимиз — ёш ишчилар, студентлар, юқори синфларнинг ўқувчилари кун сайин шаҳарлардаги вайроналарда машаққатли шароитда ишламоқдалар. Уларнинг кучи, фидойилиги мамлакатимиздаги, бутун сайёрамиздаги эзгу ниятли одамларнинг беғараз ёрдами билан қўшилиб, вайрон бўлган Ленинакан, Кировакан, Спитак ва Степанаван шаҳарлари култепалар орасидан яна қад кўтаришига, тарихимизда кўп марта бўлгани каби, умид бағишламоқда.

АРМАНИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

ҲАМДАРДЛИК

Арманистонлик биродарларимиз бошига тушган оғир мусибатдан мамлакатимиз барча халқлари қайғу чекмоқдалар. Фожиадан хабар топган кундан бошлабоқ ҳар ким баҳоли қудрат дўстларимизга ёрдам беришга интилмоқда.

Мамлакатимизда мотам эълон қилинган куни совхозимиз меҳнаткашлари зилзиладан жафо чеккан қардошларимизга ҳамдардлик изҳор этиб, 700412-счётга 4 минг сўм пул ўтказишга қарор қилдилар. Бундан ташқари бир кунлик иш ҳақимизни ҳам ёрдам фондига бермоқчимиз.

Имкониятларимиз чегаралanganига қарамай уй-жойсиз қолган ўнта арман оиласини ўз қарамоғимизга олишга аҳд қилдик. Албатта, Мирзачўл билан тоғли арман ўлкасини тенглаштириш қийин. Аммо бутун қалб қўримизни бахшида этиб, қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз. Қардошлар учун чўлқуварлар хонадони эшиги ҳамиша очиқ.

Х. ҲАКИМОВ,
Янгиер районидаги «Мирзачўл» совхози директори.

БИЗ ҲАМ БИРГАМИЗ

Кучли зилзила оқибатида қардош арман халқи бошига тушган мусибат сурхондарёликларни ҳам чуқур қайғуга солди. Ўртадаги масофа қанчалик йироқ бўлмасин, қалблар қалбларга туташ. Зотан бизнинг кўпмиллатли Советлар диёримизда —барча қон-қардош бўлиб яшаётган тупроқда қувонч ҳам , қайғу ҳам бегона эмас. Ушбу дўстлик, биродарлик бугунги кунда катта синовдан ўтмоқда. Халқ депутатлари область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Глушанов бошчилигидаги область штаби куну тун ишламоқда. Жойлардан бўлаётган телефон қўнғироқлари бир зум ҳам тинмаяпти.

Биз Термиз районидаги «Термиз» совхози бухгалтери Искандар Қувондиқовни ана шу жойда учратдик. Миллати ўзбек. Йигирма саккиз ёшда. КПСС аъзолигига кандидатлик муддати бугун тугабди. Энди ҳақиқий аъзоликка ўтиши керак. У икки йиллик меҳнат отпускасини зилзила рўй берган шаҳарлардан бирида ўтказишга аҳд қилибди.

— Касби бухгалтерлик, қурилишда қандай нафи тегиши мумкин деб ўйламанг — дейди Искандар. — Ғишт териш, дурадгорлик, оқлаш, бўяш қўлимдан келади. Поездга билет олдим. Бугун жўнаб кетаман. Турмуш ўртоғим Гулнюра (у «Намуна» колхозида медицина ҳамшираси бўлиб ишлайди) ҳам мени қўллаб-қувватлади.

— Биз Гагарин районидаги «Советобод» совхозида истиқомат қиламиз, — дейди Гулбаҳор Бўтаева. — Онам Владимир Жонибеков номли мактабда ўқитувчи. Оилада уч опа-сингилмиз. Ўзим совхоздаги «Сурхон тароналари» ашула ва рақс ансамблининг бадиий раҳбари бўлиб ишлайман. Оила аъзоларимиз маслаҳатлашиб, ота-онасиз қолган арманистонлик болалардан бирини ўз тарбиямизга олишга қарор қилдик. Уй шароитимиз яхши.

Термиз районидаги «Жайронхона» шифохонаси бошланғич партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Абдусалом Бурҳоновнинг ҳаяжонли суҳбати эътиборимизни тортди.

— Машъум воқеадан хабар топган беморларимиз 1.328 сўм пул тўплашибди. Ҳар бир бўлимда алоҳида-алоҳида йиғилишлар ўтказилиб, шифокорларимиз қардош халқ билан ҳамдард эканликларини изҳор этдилар.

Денов шаҳридаги С. Раҳимов кўчасида истиқомат қилувчи пенсионер Жабборова тўрт яшар невараси Насиянинг қўлига 10 сўм пулни тутқазиб одамларга мурожаат этганида Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз бригада бошлиғи Бўри Нормуродов, Термиз районидан Абдуқаҳҳор Рустамовлар ҳам шу заҳотиёқ ёнларидаги бор пулларини ўртага ташладилар.

2510-автокорхона, Термиз дарё порти, темир йўл станцияси ишчи-хизматчилари, «Ленин байроғи» область газетаси редакцияси коллективи ва бошқа ўнлаб ташкилотлар, корхоналар бир кунлик иш ҳақларини ёрдам фондига ўтказишга қарор қилдилар.

Арманистондаги зилзила ҳаммани оёққа турғазди. Фақат катталаргина эмас, мактаб ўқувчилари ҳам қайғуришмоқда. Ушбу сатрларни ёзаётганимда телефон жиринглаб қолди: «Бойсун район комсомол комитетининг биринчи секретари Тўраев бўламан. Арман халқи бошига тушган мусибатга бойсунлик йигит-қизлар ҳам чуқур ҳамдардлик билдирмоқдалар. Бу хайрли ишдан ҳатто пионерларимиз ҳам четда қолишмаяпти. Бугун эрталаб А. Набиев номли мактабнинг 4-синф ўқувчиси Муродали Шукуров қўлида 6 сўм пул билан иш жойимга кириб келди».

Ҳа, арман халқи кулфатидан бугун ҳамма ташвишда. Ҳар ким қўлидан келганича ёрдам бериш, ҳамдардлик билдиришга ошиқади. Областимиз бўйича 700412-счётга келиб тушаётган пул салмоғи кундан-кун ортиб бораяпти.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

МАДАД

2-Наманганоблагропромстрой бирлашмасининг қурувчилар бригадалари зилзиладан вайрон бўлган районларни тиклаш ишларида қатнашиш учун қардош Арманистонга жўнаб кетди. «Наманганводстрой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи жабрдийдаларга 125 та кўрпа-тўшак жўнатди.

Область меҳнат коллективлари ёрдам фондига 1,3 миллион сўмдан кўпроқ пул ўтказдилар. Улар бу маблағларни зарбдор меҳнат вахталарида ишлаб топишган. Гражданларнинг шахсий жамғармаларидан юз минг сўмга яқин пул тушди.

●

Қўқон ёғ-мой комбинати коллективи киши организми кучини тиклашда зўр восита ҳисобланган олий навли шафтоли мойи солинган бир неча катта идишни Арманистонга жўнатди. 700412-счётга комбинат ходимларининг бир кунлик иш ҳақи — 4 минг сўм пул ўтказилди.

●

«Энг аввало техника зарур» — республика давлат сув хўжалик қурилиши комитети «Ташкентводстрой» қурилиш-монтаж ишлаб чиқариш бошқармасида ана шу даъватга лаббай деб жавоб бердилар. Бу ерда иккита кучли экскаватор ва иккита кучли бульдозерни транспорт самолётига ортиб, зудлик билан Арманистонга жўнатдилар. Офат рўй берган районга техника билан бирга энг тажрибали механизаторлардан 8 киши учиб кетди. Улар машиналарнинг икки сменада ишлатилишини таъминлайдилар.

(ЎзТАГ).

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ. Қардош арман халқи бошига тушган оғир мусибат самарқандликларни ҳам чуқур қайғуга солди. Областдаги барча меҳнат коллективлари, алоҳида оилалар, партия, совет, жамоат ташкилотлари қардошларимизга ёрдам қўлларини чўзмоқдалар. Айниқса область қон қуйиш станциясига келаётган кўнгиллилар сони кун сайин ортиб бормоқда. Қисқа вақт ичида бу ердан Арманистонга 900 литр қон юборилди.

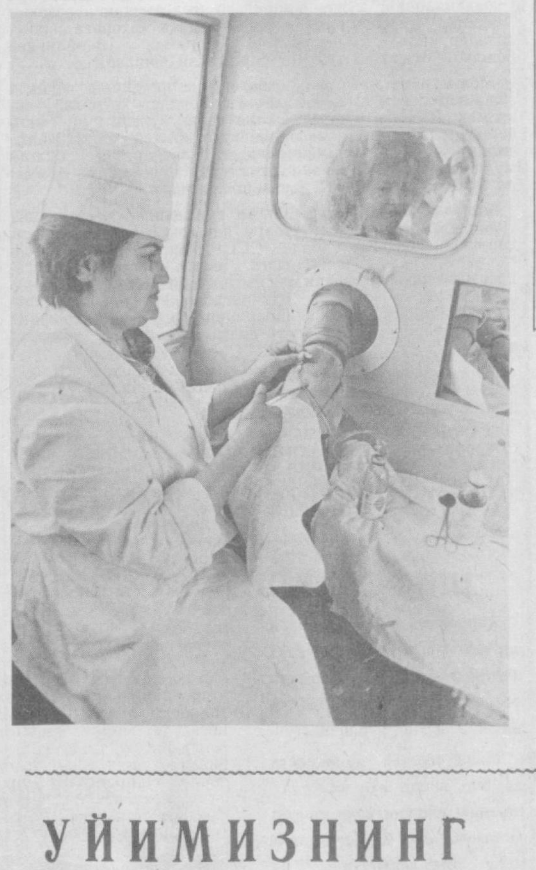

СУРАТДА: станция врачи Гулсара Маматқулова иш пайтида.

Р. ҒОФУРОВ фотоси.
(ЎзТАГ).

ЯГОНА ОИЛА ТУЙҒУСИ

Арман дўстларимиз бошига тушган мусибат узоқ-яқин барча халқларнинг қалбига ларза солди. Ўша куниёқ бутун мамлакат, шу жумладан районимиз меҳнаткашлари ҳам оёққа туришди. Шундай оғир дамларда ҳеч ким қўл қовуштириб ўтиришни ўзига эп кўрмай ёрдамга ошиқар, нима билан бўлса-да кулфатни енгиллаштириш ҳақида ўйларди. Кетма-кет жиринглаётган қўнғироқлар, илтимослар, ташаббуслар буюк ҳамдардлик туйғусидан, муҳими — инсонпарварлик ва биродарлик совет кишиларининг маънавий эҳтиёжига айланганидан шаҳодат берарди.

Нишон ва Толимаржон шаҳарларидаги поликлиникаларда қон топшириш йўлга қўйилди. Уч кун ичида 10 литрдан зиёд қон область станциясига жўнатилди. Ташкилотлар, корхоналар ва хўжаликларда бўлиб ўтаётган оммавий митингларда ҳашарлар уюштириш, ёрдам фондига пул ўтказиш, зарур бўлган тақдирда Арманистон шаҳар ва қишлоқларига қурувчилар юбориш ташаббуси маъқулланди. Бунга жавобан Толимаржон ГРЭСи бунёдкорларидан 25 кишилик бригада тузилди.

Омонат кассалар ҳамда банклардаги 700412-счётга ташкилотлардан, одамлардан пул келиб турибди. Ҳозирга қадар 100 минг сўмдан ортиқ маблағ жамғарилди. 17 декабрь куни Толимаржон ГРЭСи қурувчилари шанбалик уюштириб, ундан тушган 15 минг сўмни ана шу фондга ўтказдилар.

Меҳнаткашларнинг Арманистонга берадиган ёрдами билан боғлиқ барча масалалар халқ депутатлари район Совети ижроия комитети қошидаги штаб томонидан оператив тарзда ҳал қилинмоқда.

Бизнинг дўстлигимиз курашларда туғилиб, давр синовидан ўтиб метиндек мустаҳкамланган. Бу дўстликка ҳамиша содиқмиз: шодликда ҳам, кулфатда ҳам ягона оила сифатида бирга яшайверамиз.

Ҳ. ФАРМОНОВ,
Нишон район партия комитетининг биринчи секретари.

УЙИМИЗНИНГ ТЎРИ СИЗНИКИ

Қардош арман халқи бошига тушган кулфат хоразмликларни ҳам чуқур изтиробга солди. Ҳозир воҳа колхоз ва совхозларида, муассаса ва корхоналарида Арманистон ССР учун ёрдам фондига маблағлар ўтказилмоқда.

Хоразм область партия комитети қошидаги арман дўстларга ёрдам кўрсатиш штабига хабарлар тинимсиз келиб турибди, Урганч уйсозлик комбинати, Хоразм тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари бир кунлик иш ҳақларини 700412-счётга ўтказишди. Урганч авиакорхонаси меҳнаткашлари эса 5 минг сўмлик ёрдам кўрсатишга қарор қилдилар. «Хорезмоблагропромстрой» бирлашмаси коллективи эса 24 минг сўмлик мукофот пулини қардошларга юбордилар.

Воҳаликлар қурилиш материаллари ҳам жўнатмоқдалар. 9 декабрь куни Урганч темир йўл станциясида силикат ғишт юкланган дастлабки эшелон Ленинакан шаҳрига қараб йўлга чиқди.

Хоразмликлар , ота-онасиз қолган болаларни асраш, бошпанасиз оилаларга жой бериш истагини билдириб, штабга мурожаат қилмоқдалар. Ҳозир областда 250 болани қабул қилишга тайёргарлик кўриб қўйилди. Хонқа районидаги Николаев номли ва Улуғбек номли мактабларнинг ўқитувчилари Бобожон Бегматов, Ражаббой Қурёзов болаларни олиш истагини биринчи бўлиб билдирдилар.

Область соғлиқни сақлаш бўлимида бўлиб ўтган кенгашда қабул қилинган қарорга биноан область шифохоналарида 500 га яқин ўрин тайёрлаб қўйилди.

Р. ҲУСАИНОВ.

Озиқ-овқат программаси бугунлари

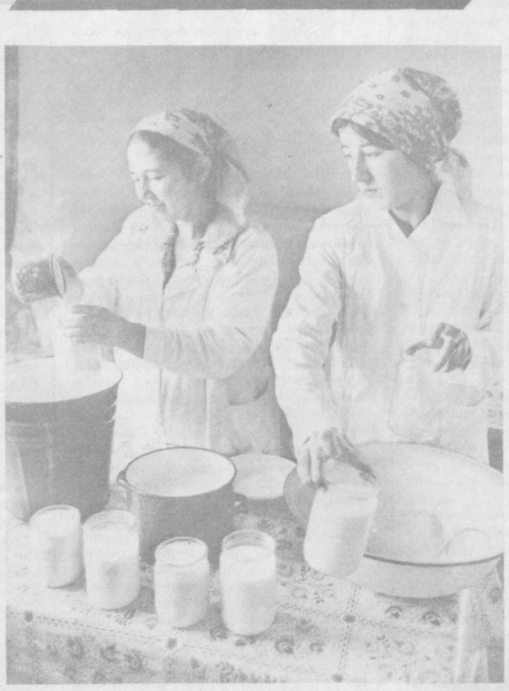

Қашқадарё область Яккабоғ районидаги «Яккабоғ» совхозида сут таомлари ошхонаси ишлаб турибди. Бу ердан ҳар куни болалар боғчаси тарбияланувчиларига 45 литр сут бепул тарқатилмоқда.

СУРАТДА: ошхона мудири Турсуной Эргашева ва ошпаз Зулайхо Юсупова иш устида.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотоси.

АСАЛ ЭКСПОРТ ҚИЛИНМОҚДА

Андижонлик кооператорлар Германия Федератив Республикасига икки юз тоннадан ортиқ хушбўй тоғ асали юбордилар. Шундай қилиб, Центросоюзнинг савдо соҳасидаги хорижий шерикларининг буюртмаси бажарилди. Улар маҳсулотни татиб кўриб сифатига баҳо берганларидан сўнг, шу ерлик асаларичиларнинг асалини танлаган эдилар. Андижонликлар эса эвазига Ғарбий Германия фирмалари тамғаси туширилган кийимлар, пойафзал ва бошқа буюмларни оладилар.

Экспортга жўнатилган асалнинг кўп қисми Пахтаобод ва Хўжаобод районларидаги иккита янги асал қуйиш цехида қадоқланган. Бу ерда энг яхши қадоқлаш автоматлари ўрнатилган, харидорларга қулай бўлиши учун маҳсулотлар ҳар хил ҳажмдаги идишларда қадоқланмоқда. Лабораторияда маҳсулот сифати текширилади, электроника эса маҳсулотнинг идишларга қай даражада пухта жойлаштирилганлигини назорат қилади. Ҳар бир цех йилига минг тонна қадоқланган маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга.

Тоғолди зонасида ишлаётган асаларичилар ҳам наф кўрмоқдалар. Тайёрловчилар улардан бевосита асалари уялари олдида маҳсулотларни қабул қилиб олишмоқда, шу ернинг ўзида ҳар килограмм асал учун тўрт сўмдан ҳақ тўлаб, ҳисоб-китоб қилмоқдалар. Бундан ташқари, кооператорлар асаларичиларни барча асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминламоқдалар, уларга зарур методик ва амалий ёрдам бермоқдалар.

БАТАТ — ШИРИН КАРТОШКА

Ёзнинг сўнгги кунлари эди. Гулистон шаҳрида истиқомат қиладиган танишимиз хонадонига ташриф буюрдик. Бундан хурсанд бўлган мезбон: «Дастурхон ёзилгунча сизларни ғаройиб экин билан таништирсам, ахир журналистлар янгиликка ўч бўлишади-ку», деб қолди. Биз бажонидил рози бўлдик.

Биргалашиб томорқага чиқдик. Мезбон кўм-кўк бўлиб ўсаётган экинга ишора қилди-да, изоҳга ўтди:

— Ҳойнаҳой, бунақангисини учратмаган бўлсалар ингиз керак. Бир қарашда картошкага ўхшаб кетади-ю, лекин бутунлай бошқа экин. Номи — батат, мўъжизанинг ўзгинаси. Илдизмевали, ҳосилдор экин. Ўзбекистоннинг ер ва иқлим шароитига жуда мос.

У эринмасдан экиннинг икки-уч тупини кавлади-да, илдиз мевасидан шу заҳотиёқ таом тайёрлаттирди. Сариёққа қовурилиб дастурхонга тортилган таом мазалилиги билан ажралиб турарди.

Ўша таом таъми ҳамон оғзимизда. Ўз-ўзидан савол туғилади: бататни республикамизда кўпайтириш нега мумкин эмас?

Аниқланишича, бататнинг асли ватани тропик ва субтропик мамлакатлар бўлсада, Ўрта Осиё шароитида, жумладан Ўзбекистонда ўзини яхши «ҳис» қиладиган, кўп йиллик иссиқсевар ўсимлик. Суғорма деҳқончиликда, айниқса енгил қумлоқ тупроқда батат гектарига 30—40 тоннагача ҳосил беради. Энг муҳими, картошка ўрнида истеъмол қилиниши мумкин. Картошка тақчиллиги сезилаётган ҳозирги вақтда унинг озиқ-овқат рационидаги ўрни катта.

Палаги сербарг бўлиб, чорва молларини боқишда тўйимли озуқа сифатида фойдаланилади. Унинг ҳар гектаридан тахминан илдизмевасига тенг келадиган миқдорда кўк масса олинади. Палагини кўк ҳолида, қуритилган ва силос ҳолида ишлатса бўлади. Озуқа сифатида бемалол беданинг ўрнини босади.

Бататни ўрганиш жараёнида бу экинга ихлосманд мутахассис билан танишиб қолдик. У Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти ўсимликшунослик кафедрасининг ассистенти Борис Владимирович Борисов бўлиб, тўрт йилдан буён батат билан бевосита шуғулланиб келар экан.

Борис Владимировичдан кўп нарсаларни билиб олдик. Унинг маълумот беришига қараганда, батат бир қатор капиталистик мамлакатларда кенг майдонларга экилиб, мўл ҳосил олиниб келинаяпти. «Ширин картошка» деб ҳам аталувчи бу экин хом ашёсидан америкаликлар ун янчиб, турли юқори калорияли кондитер маҳсулотлари тайёрлашда кенг қўлланиб келишади. Натижада ҳар йили бундай маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун сарфланадиган ун 25—30 процент миқдорида тежаб қолинади. Боз устига кулинария маҳсулотлари тайёрлашда шакар қўшилмайди. Чунки батат таркибида углеводлар кўп бўлиб, шакарни ишлатишга ҳожат қолмайди.

Бататнинг республикамиздаги «таржимаи ҳоли» энди бошланаяпти. Б. В. Борисов ташаббуси билан Нарпай районидаги Ленин номли, Ургут районидаги Крупская номли, Ильич номли колхозларда тажриба тариқасида экилиб, ундан яхшигина ҳосил олинаётир. Ильич номли колхозда бу борада амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовор. Янги экин ҳосили болалар боғчаларига берилиб, таомлар ранг-баранглиги таъминланмоқда.

Батат қишда сақлашга ҳам қулай. У етти-ўн кун селгитилиб, махсус омборларда ёки сўкчакларда мўътадил ҳароратда сақланса, бир ярим йил давомида атиги тўрт процентигина чиқитга чиқади, холос.

— Бататни республикамизда кенг майдонларга экиб кўпайтириш мумкинми? — мурожаат қиламиз Борисовга.

— Албатта мумкин, — жавоб берди олим.

— Бунинг учун ишни нимадан бошлаган маъқул?

— Аввал икки нарсани ҳал қилмоқ лозим. Биринчидан, уруғлик билан жиддий шуғулланиш талаб этилади. Иккинчидан, бататни экинлар оборотига киритиш ва давлат харидини ташкил этиш керак.

Бататни етиштириш хўжаликларга қанчага тушишини иқтисодчилар ҳисоблаб чиқишар. Лекин Борис Владимировичнинг ҳисоб-китобларига қараганда бататнинг таннархи картошка таннархидан қимматга тушмайди.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

ОШКОРАЛИК КЎЗГУСИДА

ОҚИБАТЛИ БЎЛИНГ, АЗИЗ ОДАМЛАР!

«Инсондаги ҳамма нарса инсон учун»
М. ГОРЬКИЙ.

...Халқ депутатлари «Когон» қишлоқ Совети ижроия комитети раиси С. Неъматов кабинетидамиз. Эшикдан ўттиз ёшлардаги барваста йигит узр сўраб кириб келди.

— Кечирасиз, раис ака, арз билан келдим. «Когон» совхози 5-бўлимининг Хонзи қишлоғиданман. Ота-онам ва оилали икки акам билан бир ҳовлида турамиз. Яқинда уйландим. Бироқ куёвликнинг ширин дамлари узоққа бормади. Мустақил бўлишим хонадонимиз тинчини бузди. Акаларим уй-жой талашиб мен билан жанжал кўтарадиган одат чиқаришди. Янгаларим ҳам қўл қовуштириб турганлари йўқ: эрларини гиж-гижлатавериб, ака-укалар муштлашишгача бордик. Ҳаловат йўқолди. Ёрдам беринг, бошқа жойдан ер ажратишсин, уй қуриб кўчиб ўтаман.

Раис бироз насиҳат қилди ва бориб жанжални бартараф этишга кўмаклашишни ваъда бериб йигитни жўнатди.

— Ҳар куни аҳвол шу,— дейди С. Неъматов афсус билан бош чайқаб, — эр-хотинлар машмашасини қўяверинг, асосий иш вақтимиз тоға-жиян, ака-укалар, қўни-қўшниларнинг ўзаро жанжалини муҳокама қилишга кетаяпти. Уларнинг аксарияти «томорқамни сувга бостирди», «товуғи ҳовлига ўтди», «боласи боламни урди» деган арзимас ғиди-биди туфайли бир-бировларини ҳақоратлаб, бошларини уриб ёришдан ҳам тоймаяптилар. Шикоятбозликдан эса уялмайдилар. Рўзғорида камчилиги йўқ. Нима етмайди уларга? Ҳайронсан киши. Ёки тўқликка шўхликми?

...Раиснинг куюнганича бор. Февралнинг серёғин кунларидан бири. Укам билан райондаги «Бухоро» совхозига кета туриб, «Ўбачўли» қишлоғи яқинида машинамиз лойга тиқилиб қолди. Ҳайрият, қишлоқ яқин экан, бировдан илтимос, қиламиз, ёрдамлашади, деб ўйладим. Кўча муюлишидаги қўш дарвоза қаршисида савлат тўкиб турган тракторни кўриб ҳовли эгасини чақирдим. Уйдан эринибгина шоп мўйловли ёш йигит чиқди.

— Ҳа, хизмат?

—Ака, эллик метр нарида машинамиз лойга ботиб қолди, тракторда тортиб берсангиз, илтимос.

— Ҳимм... Тракторимнинг аккумулятори ишламайди. Яхшиси, Саид акадан сўранг. Ҳув, ана уйлари, — қўли билан қўшни ҳовлига ишора қилди у.

Саид ака Жума акага Жума ака Йўлдошга, Йўлдош ўз навбатида Жўра акага жўнатди. Хуллас, бутун бир қишлоқдан битта инсофли шофёр ёки тракторчи топилмади. Кеч кирди. Атроф қоронғилашди. Эшикма-эшик юриб ҳолдан тойдик. Ноилож, район марказидан йўловчи машина ёллаб келишга мажбур бўлдик.

...Командировкадан қайтаяпман. Тошкентнинг жанубий вокзали. Перронда тумонат одам. Нима гаплигини билишга қизиқиб, оломон томон йўналдим. Совуқ асфальтда ёш бир жувон юз тубан беҳуш ётибди. Атрофини юзлаб йўловчилар ўраб олишган.

— Бечора, йўловчи экан, касал бўлиб қолган чоғи, ишқилиб ўлиб қолмасин-да, — дея одамлар ачиниб, бош чайқашади. Лекин ҳеч ким унга яқинлашишга, ёрдам кўрсатишга журъат этолмайди.

Ниҳоят, битта мард топилди шекилли:

— Нега қараб турибмиз, биродарлар, «Тез ёрдам» чақириш керак, — деди халойиққа мурожаат қилиб.

Унга жавобан биров гап қотди:

— Эсингизни еганмисиз? Аёлни эҳтимол ўғрилар талаб кетишгандир. Бир камимиз судма-суд юриб «допрос» беришми? Ортиқча даҳмаза кимга керак?

Одамлар ҳушёр тортишди. Ҳамма тарқалиб кетди.

...Уюб ака II группа инвалиди. «Бухоро» совхози тўртинчи бўлимидаги Қизил Аскар қишлоғида истиқомат қилади. Оиласида вояга етмаган ёлғиз қизидан бошқа ҳеч кими йўқ. Совхознинг икки хонали уйида туради. Ёзда қўли калталик қилиб уйни ремонтдан чиқара олмади. Энди тўртта ёмғир тушса ҳам уй ичкарисига чакка бўлиб томади. Қизи ёш, ўзи меҳнатга яроқсиз. Томни тузатиб беришни сўраб совхоз маъмуриятига бир неча бор мурожаат қилди. Ногирон ҳолида райондаги турли идоралардан нажот қидирди.

Биз Уюб ака яшаётган бригаданинг бошлиғи Қ. Юсуповдан:

— Қишлоқ аҳлини йиғиб томни суваб бериш ҳеч гап эмас-ку, нега ёрдамлашмайсиз? — деб сўрадик.

— Уюбнинг бригадага бир чақалик фойдаси тегмайди. Нега биз унинг томини сувабберарканмиз? —деди у дабдурустдан писанда қилиб.

Мана бир кичик коллектив раҳбарининг жавоби! Унинг назарида кимнинг қўлидан иш келса, ўша қадрли. Раҳбар сифатида ҳам, инсон сифатида ҳам инвалид тақдири уни қизиқтирмайди. Дарвоқе, Уюб Бадалов шу қишлоқда ўсиб-улғайган. Тенгқур оғайнилари, акаси Турсун, тоғни урса талқон қиладиган норғул жиянлари бор. Аммо бирови ёрдам қўлини чўзай демайди. Ҳамма ўз-ўзидан ортмас эмиш. Бу ўта худбинлик, оқибатсизлик нишонаси эмасми?!

Кундалик турмуш икир-чикирлари бўлиб кўринган воқеалар замирида, шубҳасиз, социал муаммолар мавжуд. Дориломон замон, ҳаётимиз гўзал. Бировнинг бировга муҳтожлиги йўқ. Фақат меҳр-оқибат камаймоқда, дейишади баъзан кексаларимиз, куюниб. Юқоридаги «икир-чикирлар» шундан далолат эмасмикан? Кишилар азалдан қайғули кунларда ҳам, қувончли дамларида ҳам бир-бирларига ҳамдард, ҳамнафас бўлиб келганлар. Эрта тонгдан қоронғи кечгача кетмон уриб, оғир меҳнатдан сўнг дўст-биродарлар кўнглини сўрашга, муҳтожларга кўмаклашишга доимо вақт топишган. Эндиликда кўпинча маърака-мавридга, ҳатто таъзияга боришга вақт ажратолмаймиз. Давлат хизматини баҳона қиламиз.

Бир-бирига ҳурмат, меҳр-шафқат, ғамхўрлик — инсон фазилати. Нега энди одам одамга дўст, ўртоқ ва биродар деган ажойиб ахлоқий қоида қарор топган гўзал, инсонпарвар жамиятда, яшаб туриб гоҳо атрофимиздагиларга лоқайд бўламиз? Шу ўринда К. Маркснинг «Агар инсон фақат ўзи учунгина яшаса, у ҳеч қачон мукаммал инсон бўла олмайди», деган доно сўзларини эслаш кифоя. Дарҳақиқат, жамият манфаатини ўз шахсий манфаатидан устун қўя билиш, қадр-қиммат, ҳурмат-иззат, кишиларга ғамхўрлик инсоний муносабатларимиз моҳиятидир. Чин инсон умр бўйи ўзгалар ташвиши билан яшайди, одамлар ҳаётида юз бераётган аччиқ-чучук воқеаларга, бахтсизликларга нисбатан ҳеч қачон бефарқ бўлмайди. Ана шундай кишиларга тақлид қилайлик, оқибатли бўлайлик!

Қ. БАҚОЕВ,
журналист.

ЮК МАШИНАЛАРИГА ҲОЖАТ ҚОЛМАДИ

Ғузор норуда материаллар конида табиий ресурслардан анча самарали фойдалана бошладилар. Бу ерда уч километрлик темир йўл шохобчаси қурилди.

Энди кондан қазиб олинган шағал, қум ва шу каби қурилиш материаллари автомашиналар ёрдамисиз ташилади. Қашқадарёдек гуркираб ривожланаётган қўриқ ўлка учун бу коннинг аҳамияти катта. Қарши аэропорти, Ғузор — Қарши — Бухоро автомобиль йўли қурилишида, Ленин номли Катта Ўзбек трактини реконструкция қилишда ана шу кон маҳсулотидан фойдаланилди. Шу кунларда Қарши қўриғи иккинчи навбатини ўзлаштираётган коллективларга жуда кўплаб қурилиш материаллари керак бўлмоқда. Темир йўл шохобчаси янги районлардаги қурилишларни материал билан таъминлашни кескин яхшилашга ёрдам беради.

Ҳабиб ТЕМИРОВ

МАСЖИДНИНГ УСТУНИ

ҲИКОЯ

Нуробод район партия комитети секретари Ҳилола Мақсудовнанинг столида бир мактабдан келган икки мактуб ётарди. **«Менга ноҳақ айб қўйишаяпти. Ҳақиқатни юзага чиқаришингизни сўрайман. Ҳурмат билан Чашмизирак қишлоғидаги 46-мактаб ўқитувчиси Дўстулло МУРОДУЛЛАЕВ».**

Ҳилола Мақсудовнанинг бу мактабга алоҳида қизиқиш билан қараётганининг сабаби бор эди. Мана шу хат муаллифи, ёш ўқитувчи Муродуллаев яқиндагина партия сафига қабул қилинганди. Бунинг учун Ҳилола Мақсудовна анча-мунча жон койитишга мажбур бўлди. Ўқитувчиларга ҳадеганда навбат келавермайди. Оддий ишчи ёки деҳқонларни кўпроқ олишади. Талаб шунақа. Лекин мафкура, маданият ва маърифат учун мутасадди бўлган Мақсудова талабни кўндаланг қўйди: ташаббускор зиёлилар, умидли ёшларга йўл очиш керак.

Мана бугун ўша «умидли ёшлар»дан бири қовун тушириб ўтирибди. Партия аъзоси бўлатуриб болаларни қадимий масжид вайроналарини тиклашга ундаган. Хурофот маркази бўлиб кетган жойни «ота-боболаримиз истеъдодининг нодир намунаси» деб атаган. Бу сўзлар мактаб бошланғич партия ташкилоти бюросининг аъзоси, кекса атеист Инқилоб Турғуновнинг мактубида битилган. Жудаям жиддий хат. Унда мактаб ўқувчилари, қолаверса бутун қишлоқ аҳолиси ўртасида олиб борилаётган атеистик тарбия қониқарсиз аҳволда эканлиги ғоят ҳаққоний очиб ташланган. Ҳилола Мақсудовна бу масаланинг ўта муҳимлигини ҳисобга олиб, биринчи секретарга мурожаат қилди.

— Шахсан ўзим шуғулланмоқчиман, агар рухсат берсангиз...

— Албатта, жуда яхши, — деди биринчи секретарь лавлаги экишнинг бориши ҳақидаги маълумотномадан кўз узмай. Кейин ўзича ғудраниб қўйди:

— Тавба қилдим, нимани кутишади булар, вақт ўтиб кетаяпти, имиллашгани-имиллашган. Ҳеч тушунмайман, худо ҳаққи. Боринг, бораверинг. Принципиал ҳал этинг!

Ҳилола Мақсудовна одатига кўра елкасини учириб қўйди. Кейин иккинчи қаватга тушиб, тарғибот бўлими мудирига мактабга қўнғироқ қилиб, йиғилиш бўлажагини айтишни топширди-да, Чашмизиракка жўнаб кетди.

Чашмизирак — унинг она қишлоғи. Дорилфунунни битириб, бояги 46-мактабда икки йил табиатшуносликдан, биологиядан дарс ҳам берган. Кейин район комсомол комитетига ишга таклиф этишди. Мана, икки йилки, район партия комитетининг секретари.

Қишлоққа ҳали анча бор. Теварак-атроф қуп-қуруқ дашт. Ёз охирлаяпти. Ўт-ўланлар қовжираб қолган. Арпаси ўриб олинган ангорларда қўй-қўзилар ёйилиб юрибди. Ҳув нарида қирдан икки қиз эшакка қоп ортиб тушиб келишаяпти. Тезак теришган бўлса керак. Қизиқ, ҳалиям тезак теришади-я. Ахир, баллонли бўлсаям газ келтирилган-ку қишлоқларга. Тандирга бўлса эҳтимол. Тандирга қий ёқишарди, шекилли. Қийнинг чўғи зўр-да, тандирни яхши оқартиради. Қийнинг чўғида пишган нонни есанг борми, бирам хушбўй бўлади. — Оғзининг суви қочди. Хушбўйлиги қийданмикан, деб ўйлади. Қийдан, албатта. Ахир, қўй жонивор тоғу даштларда минг хил шифобахш гиёҳни териб ейди.

Ҳилола Мақсудовнаям бир маҳаллар қий супурган, тезак терган. Қий супуриш унчалик завқли эмас, тезак теришнинг гашти бор. Бепоён дашт қўйнида уфққа қараб илгарилаб кетаверасан — худди олтин қидиргандек, йўқ-йўқ, олтин эмас, гўё бахтингни излагандек. Ҳолбуки, мақсадинг бир халтагина тезак йиғиш.

У кулиб қўйди. Болалик хотиралари ғалати-да. Ўша тезак терган, қий супурган, юзи офтобда ёрилиб, тўрлаб юрадиган қишлоқи қиз районнинг катта бир раҳбари. Омадмикан бу? Ё толемикан? Интилганга толе ёр, дейишади-ку.

Дарвоқе, ўша масжид... Унинг эсида. Мактабларининг ёнгинасида эди. Улуғ бир бино. Зангори қуббаси қуёш нурида ялтираб турарди. Қишлоқнинг ҳамма еридан кўринарди. Ўзиям юксакликда жойлашган эдида. Олди кенг, баҳаво айвон. Ўймакор гулли устунлари бор эди. Эшиклари ҳам чиройли эди. Ҳовлисида суви тип-тиниқ ҳовуз, унинг соҳилида ўн-ўн беш туп балхи тут, ўриклар саф тортган бўлиб, улар ҳам масжиднинг ўзи сингари кўҳна эди. Лекин ҳар йили мева берарди. Масжид деворларига арабча ёзувли мармар тошлар терилганди. Сара мармар тошлар эди. Масжиднинг эшиклари тақа-тақ беркитиб ташланганди ўша кезларда ҳам. Ҳовлисида бозордан қайтаётган йўловчилар соялашарди. Кейинроқ бобоси Зокир карвондан масжид ҳужраларини омбор қилишибди, деб эшитганди.

— Бу лаънати омборчини қачон бўлсаям уволи тутади, — деганди ўшанда бобоси сўкиниб. Тасодифни қарангки, орадан бирон йил ўтар-ўтмас омборчи Худойберди камомад қилиб қамалиб кетди.

— Ана, айтмадимми, — деди Зокир карвон. — Увол бор. Худобехабар Худойберди нафси ўпқонлиги бир сабаб, восита. Тангри ҳаммасини кўриб турибди.

Кейинроқ масжид ёнида темирчилик устахонаси очилди. Унда ўроқ, пичоқ, кетмон, косов ясалар, отэшаклар тақаланарди. Уста Ҳайитқул кўмир етишмай қолганини баҳона қилиб масжид ҳовлисидаги қари ўрикларни бирин-кетин қулатди. Унга «қўй», дейдиган одам бўлмади. Бировлар ўжар темирчининг даҳрийлигидан ҳайратга тушишди, кимдир эса «бу атеистик жиҳатдан катта аҳамиятга эга», деб қўйди. Бошқа бировлар «Қани, увол деган нарса чиндан ҳам борми-йўқми» деб темирчининг кўр ёки шал бўлиб қолишини кутишди.

Темирчини бало ҳам урмади. Бу ҳақиқатан ҳам атеистик жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлди. Масжид ҳовлисидаги мармар тошлар кун сайин камая борди. Кейин устунларга навбат келди.

Машина силкиниб кетди. Оёғи тошпошга тегди, шекилли. Жудаям қўпол машина-да шу «УАЗ»ик. Айниқса аёл кишига. Ҳилола Мақсудовна-ку ўрганиб кетди-я, лекин... Ўрганганисари вужуди қотиб, нафосатини, туйғунлигини йўқотиб қўяётгандек туюлади. У беихтиёр пешонаси устидаги оқ толаларни силаб қўйди. Уф тортди. Нафосат эмиш... Бормиди ўзи сенда нафосат? Қачон бор эди? Тезак териб, қий супуриб юрган кезларингдами? Синфдошинг Эшпўлат ўша нафосатингга ошиқ бўлганмиди? Шунинг учун кулгили хатлар ёзганмиди? Эшпўлат. Дунёда исм қуриб кетган экан-да. Бунинг устига яхши ўқимасди. Ишқини изҳор этиб ёзган хатида ҳам хато кўп эди. Ҳилоланинг исмини «Хилола» деб думсиз ёзарди. Келажаги ҳам аниқ белгилаб қўйилган эди: ё чўпон, ё тракторчи бўлади. Чўққиларни кўзлаган аълочи қиз, олтин медалга даъвогар Ҳилола шундай бир тўпори йигитнинг севгисини рад этмаслиги мумкинмиди? Йўқ.

Энди эсласа... ўшанда Эшпўлатнинг кўзлари... бошқача эди. Унинг кўзларида, қорачиқларининг тубида ярқираган бир нур бор эди. Қарасанг, тўғри юрагингга келиб қадалгандек бўларди. Кейин... кейин танишган, учрашган кишиларнинг бировида кўрмади унақа кўзларни, унақа нурни...

— Қаранг, отларни қаранг,— деди шофёр завқ билан. Биялар уюри эндигина кўтарилиб келаётган қуёш юзида чўғдек товланиб елиб борарди.

— Чиройли, — деб қўйди Ҳилола Мақсудовна, кейин қўлидаги узун гавронини силкилаб бияларни жонҳалак елдираётган йилқичига хушламай қаради. — Нимага бунча чоптиради? Чопиб борган жойга секинроқ ҳам борса бўлади-ку.

— Қоидаси шунақа, бияларни чоптириб турмаса бўлмайди, — деди шофёр тиржайганини яширишга уриниб. — Менга бир йилқичи шундай деганди. Кўп чоптирса қулуни пишиқ, учқур бўлармиш.

— Ўлсин агар чопишнинг қориндаги болага фойдаси бўлса...

Ҳилола Мақсудовна шундай деди-ю, лоладай қизарди. Яна пешонасини сийпалаб қўйди. Одат бўлиб қолганга ўхшайди. Тунов куни ойнага қаради-ю, пешонасида сезилар-сезилмас бир чизиқ тортилганини кўрди. Юраги шувиллаб кетди. Ҳалитдан-а! Апил-тапил пардоз қутисидан ёғупа олиб суртди. Роса ишқалади. Билинмай кетди, шекилли. Шундан бери қўли бўш қолди дегунча беихтиёр пешонасини силайди. Эҳ, нодон аёл, деди ўзига шу топда дард билан, йиллар изини сийпалаб ўчириб бўлармиди. Йиллар... Вақт ҳеч нарсани аямайди. Чашмизиракдаги қадимий масжиддек нуратиб, қулатиб, соб қилиб юборади. Анави Муродуллаев эса вайрон бўлган масжидни тикламоқчи, асл ҳолига келтирмоқчи. Қанийди нураган, қулаган нарсаларнинг ҳаммасини аслига келтириб бўлса! Масжидни-ку тиклашнинг ҳожати ҳам, иложи ҳам йўқ. Унақа ўймакор устунлар, нақшинкор эшиклар қани? Дарвоқе, кимда экан ўша эшиклар ҳозир? Устунларидан бирини у кимнингдир молхонасига болорликка ишлатилгани, бунинг учун тажанг бобоси Зокир карвон «Илойим ўша устуннинг остида қол» деб қарғаганини эшитганди. Ким эди ўша одам? Э-ҳа! Назарқул мўйлов. Тайёрлов идораси ходими. Жин ҳам урганий йўқ, отдай юрибди. Атеистик тарбия самараси бу!

Ҳилола Мақсудовна жилмайиб қўйди. Яқиндагина область миқёсида бўлган семинар-кенгашда гапирган гапларини эслади. «Бизда, ўртоқлар, динга ишонувчи кишининг ўзи қолмади, бир-икки чол-кампирларни ҳисобга олмаганда. Улар ҳам... тўрт кунлиги борми-йўқми... Шунга қарамасдан тарғибот-ташвиқотни, тарбиявий тадбирларни асло бўшаштирганимиз йўқ, бўшаштирмаймиз ҳам. Мени фақат бир нарса ташвишга солади. Одамлар гарчанд ўзлари динга ишонмасалар ҳам, унинг аллақандай мавҳум таъсиридан, тўғрироғи, эскича урф-одатлар исканжасидан қутула олмаяптилар. Айтайлик, динга мутлақо ишонмайдиган одам ҳам бирон яқини ўлса барибир жаноза ўқитади. Ёки никоҳ ҳам шунга ўхшаш... Мана шу икки нарсани барҳам топтирсак, жуда катта муваффақиятга эришган бўламиз...», «Кечирасиз, ўзингизнинг оилангизда никоҳ, жаноза барҳам топганми?». Бу бемаъни саволни орқароқда ўтирган ёш бир йигит берди. Йиғилишга дўппи кийиб келибди. Эҳтимол, атайлаб савол ташлагандир. Ҳилола Мақсудовна бир хаёли «Аввал дўппини олиб қўйинг, йигитча, идеология ходимлари йиғилишида ўтирибсиз» демоқчи бўлди. Аммо ўзини босди. Шу билан пачакилашиб ўтирадими. Қисқагина қилиб «Албатта! Сиз билан биз ибрат кўрсатмасак ким кўрсатади?!» деб қўяқолди.

Тўғри, баъзан меъёридан ошириб юборишлар, чалкашликлар ҳам учраб туради. Тунов куни Бешравот қишлоғидан бир аёл йиғлаб келди. Кўринишидан дуппа-дуруст, замонавий аёл, ўқитувчи. «Ёлғиз фарзанд бўлиб онамнинг васиятини бажара олмадим, волидамнинг арвоҳи чирқиллаб кетди. Шундай эркин замонда бу қандай бедодлик?» дейди. «Нима гап, ҳой опахон, тушунтириброқ гапирсангиз-чи?». «Онам бежаноза кўмилди. Уч кун сақладим. Жаноза ўқийдиган одам бўлмади. Бу кунимдан ўлганим яхши эмасми, сингилжон?», «Шундай катта қишлоқдан бирор мулла топилмадими?», «Бор, бир эмас уч мулла бор. Қишлоқ Советининг раиси учовигаям жаноза ўқишни тақиқлаб қўйибди. Бирор жанозада кўрсам мол-мулкингни мусодара қилиб, қишлоқдан кўчириб юбораман, депти».

Ҳилола Мақсудовнанинг энсаси қотди. Салла ол деса, калла олишади баъзилар. «Хўш, ана, бежаноза кўмилибди онангиз. Бу шунчалик ҳам фожиали ҳол эмас-ку. Энг муҳими, иззатини қилиб дафн этилса, яхши кунларда хотирлаб турилса бўлдида!». «Бечора, умрининг кейинги беш-ўн йилида нуқул «Э худо, ишқилиб бежаноза, бекафан кетгулик қилма, имонимни бер», деб зорларди. Худди атайлаб қилгандек бўлди. Сиз тушунасизми буни? Армон билан кетди, шўрлик. Менгаям бир умрлик армон бўлди». «Тушунаман, яхши бўлмабди. Майли, сиз боринг. Биз қишлоқ Совети раисига чора кўрамиз. Лекин унчалик ҳам куйинаверманг. Ўқитувчи экансиз. Коммунист бўлмасангиз ҳам ҳар ҳолда тарбиячисиз».

Аёл қўл силтаб чиқиб кетди. «Нима фойдаси бор чора кўришнинг? Бу билан онамнинг имонини қайтариб беролармидингиз. Э-э-э...».

Ҳилола Мақсудовна ўша воқеа ҳамон эсида бўлгани учун ҳам мактабга шахсан боришга қарор қилди. Бу муаллимларнинг ўзлари тарбияга муҳтож. Улар билан жиддийроқ шуғулланиш керак...

Машина қишлоққа кириб келди. Қуёш тикка кўтарилган.

Мактаб аҳли аллақачон тўпланган, йиғилиш бошланишини кутиб ўтиришарди.

— Кун тартибидаги масала — хурофот **сарқитларига зарба** бериш ва илмий дунёқарашни шакллантириш, — деди Ҳилола Мақсудовна йиғилишни очар экан.— Хабарим бор, айнан шу масалада мактабда мунозара чиққан. Мунозара можарога айланган. Аризабозлик. Иш ўрнига ғалва. Бу эса мактаб раҳбарияти, партия, комсомол ташкилотлари сиёсий ишларни ўз ҳолига ташлаб қўйишганини яққол кўрсатиб турибди. Майли, бу ҳақда кейин батафсил тўхталамиз. Ҳозир мунозарачиларнинг ўзларидан эшитайлик. Қани, ўртоқ Турғунов, марҳамат!

— Муродуллаев билан мунозарамиз икки ойдан бери давом этиб келаяпти. Дастлаб мен уни ёш, тажрибасиз, институтдаги хом хаёллари таъсиридан қутулолмаяпти, аста-секин изга тушиб кетади, деб ўйладим. Аядим, истиҳола қилдим. Қарасам, қуйилиш ўрнига тобора ҳаддидан ошиб кетаяпти. Ҳў, ука, ўпкангни бос, дедим. Сенинг қарашларинг зарарли, бу кетишда қаттиқ қоқиласан, дедим. У бўлса менга, яъни қирқ йиллик тажрибаси бор одамга ақл ўргатмоқчи бўлади. «Тушунинг, дейди, одам нимагадир эътиқод қўйиб яшамаса бўлмайди, акс ҳолда унинг сут эмизувчи жониворлардан фарқи қолмайди», дейди. Сиёсий саводсиз экансан, ука, дедим. Бу муаммо бизда етмиш йил олдин ҳал қилинган. **Одамларимиз коммунистик ғояларга** эътиқод қўйишлари керак. Чунки коммунистик ғоялар меҳнаткашни озод этди, унга бахт берди, ҳуқуқ берди. Шундай десам, у нима дейди денг: «Коммунистик ғояларга эътиқод қўйиш тўғри, зарур, албатта. Коммунистлар учун бу мажбурий. Лекин партиясиз кишилар учун мажбурий эмас-ку, қолаверса, эътиқод эркинлиги Конституцияда ёзиб қўйилган» дейди. Демагогия бу! Шунинг учун ҳам мен Муродуллаевнинг масжид биносини таъмирлаш борасидаги хатти-ҳаракатларини реакцион моҳиятга эга, деб ҳисоблайман. Бу ҳақда райкомга ёзган хатимда батафсил маълумот бердим. Мени тўғри тушунишларингизни истардим. Ҳозир ошкоралик, демократия даври. Ҳар ким кўнглидаги гапни айтиши мумкин. Лекин коммунистларимиздан путур кетишига, қолаверса, айрим кимсаларнинг ўтмишни тирилтириш, идеаллаштириш йўлидан уринишларига кескин зарба беришни бурчим, деб ҳисоблайман...

(Давоми бор).

«Мақом» ансамблининг номи Хоразм воҳасидан ташқарида ҳам маълум. Янгиариқ районидаги Киров номли колхозда бадиий коллективнинг самарали ижод этиши учун барча имконият яратилган. Ҳаваскор санъаткорлар дала шийпонларида, чорвачилик фермаларида тез-тез бўлиб, ранг-баранг ва қизиқарли программада концертлар беришаяпти.

СУРАТДА: ансамбль қатнашчилари репетиция пайтида.

Б. АЛИМОВ фотоси.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ!

ҲАЙВОНЛАР КАЙФ-САФОСИ

Жанубий Африканинг хилват ўрмонларида марула деган дарахтнинг оҳсили пишган вақтда ўша ерда яшовчи ҳайвон ва паррандалардан тортиб филларгача кайф-сафо маросимига тўпланишади. Улар меваларни еб маст бўлишади. Чунки унинг шираси ҳайвон танасида спиртга айланади. Кайфлари ошган жониворлар дарахт атрофида ҳушдан кетиб йиқилгунча ўйнайдилар. Фил оёғида туриб айланади. Маймун эса шохдан-шохга сакрайди. Тўпланган ҳайвонлар бир-бирларидан қўрқишни, хавф-хатарни бутунлай унутадилар.

СЕРСУТ ДАРАХТ

Коста-Рика, Эквадор ва Лотин Америкасининг бошқа вилоятларида маҳаллий халқ сорвейра (сўрғич) деб атайдиган ажойиб дарахт ўсади. Унинг пўстлоғини кесишингиз билан сут оқа бошлайди. Бир соатда бир литр сут олишингиз мумкин. Мазаси сигирникига ўхшайди. Бир оз вақт ўтгач, қуюқлашиб ачиб қолади. Сигир дарахтини йилнинг хоҳлаган пайтида соғиб ичиш мумкин.

ДАРМОНДОРИ ЎРНИГА

Япон физиологларининг кўп йиллик тажрибаларидан маълум бўлишича, шовқин таъсирида одам танасида тиамин деган дармондори кескин камайиб кетар экан. Шунинг учун ҳам бундай жойда ишловчи кишиларга япон мутахассислари кўпроқ сабзи, тухум, сут истеъмол қилишни тавсия этадилар. Чунки улар таркибида тиамин кўп бўлиб, йўқотилган дармондори ўрнини қоплар эмиш.

СУВСЕВАР ЎСИМЛИК

Олимларнинг аниқлашларича, бир гектар ерда ўсадиган маккажўхори илдизидан тўпланган темирдан 2 килограмм мих, мисдан эса 20 метр ингичка сим тайёрлаш мумкин. Чунки бу ўсимлик сувни жуда кўп ичади. Агар эрта баҳордан кузгача истеъмол қилинган оби ҳаёт тўпланса, ўша далада бир ярим метр чуқурликдаги сув ҳавзаси ҳосил бўлар экан.

ТЕЗ ЎСАДИ

Кўпчилик ўсимликлар 1 минутда 0.005 миллиметр ўсади. Қовоқ эса минутига 0,1 миллиметр бўй чўзади.

ЭНГ ЭНЛИ

Мексикада ўсадиган энг кекса Санта-Мария кипариси 4.000 — 5.000 йил умр кўрган. Танасининг пастки қисми айланаси 49 метр. Уни 27 киши қўл ушлашиб қучоқлаши мумкин.

Тўпловчи: В. САТТОРОВ.

Редактор
А. Ғ. МУХТАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети Ленин орденли Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик узумчилик ва мевачилик, виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

ТОШКЕНТ БИР ЙИЛЛИК БОҒБОНЛАР ТАЙЁРЛАШ МАКТАБИ

1989-йилга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб колхоз ва совхозлар учун боғдорчилик ва узумчилик, пальметта боғлари бўйича малакали кадрлар, цитрус мевалар ва гулчиликка оид мастер-технологларни тайёрлайди.

Мактаб боғбонларнинг малакасини оширади ҳамда қўшимча равишда шофёрлик касбига ўргатади.

Боғдорчилик, узумчилик соҳасида 2 йил иш стажи бўлган, 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган шахслар колхоз ва совхозлар йўлланмаси билан қабул қилинади.

Ўқишга юборилган колхоз аъзолари ва совхоз ишчи-хизматчиларига иш жойидан ўртача ойлик маоши сақланади. Ўқувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

маълумоти ҳақидаги ҳужжатларнинг асл нусхаси (аттестат, шаҳодатнома), ўқишга юборилганлиги ҳақидаги ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиги ҳақида справка (286-форма), 3 дона фотосурат (3х4), таржимаи ҳоли, турар жойидан справка, мактаб директори номига ариза.

ЎҚИШ 4 ЯНВАРДАН БОШЛАНАДИ:

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Тошкент районн, «Гулистон» қишлоқ Совети. Келес автостанциясидан «Келес-Черняевка», «Келес-Химик», 458, 479, 231-автобусларининг «Сельсовет» бекати. «Келес-Шредер институти» автобусининг «Шредер номли институт» бекати.

Олой бозоридан 169-«экспресс» автобусининг «Сельсовет» бекати.

АГРОСАНОАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ СИСТЕМАСИДАГИ КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОРХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

СССР Министрлар Советининг «СССР Агросаноат давлат комитети системасидаги колхозлар, совхозлар, совхоз-заводлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарига қарашли мол-мулкнинг давлат мажбурий страхование қилдириш тўғрисида»ги қарорига ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг айнан шу масала юзасидан қабул қилган қарорига мувофиқ равишда республика давлат страхованиеси органлари 1989 йил 1 январдан бошлаб Агросаноат давлат комитети системасидаги қишлоқ хўжалик корхоналарига қарашли мол-мулкни рўйхатга олишга ва страхованиенинг бу тури бўйича тўланадиган тўловларни ҳисоблашга киришадилар.

Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили, барча турдаги ҳайвонлар, асалари уялари, барча воситалари, инвентарь ва кўп йиллик ўсимликлар — булар барчаси давлат мажбурий страхованиеси шартларига кўра страхование қилинган ҳисобланади ва шу боисдан албатта рўйхатга олиниши шарт.

Ҳар бир хўжаликдаги страхование тўловлари миқдори йиллик ҳисобот маълумотлари ва бошқа бухгалтерия ҳужжатлари асосида Госстрах инспекцияси томонидан белгиланади.

Страхование тўловлари қишлоқ хўжалик корхоналари томонидан уч муддатда, яъни 1 июнгача ва 1 сентябргача 30 процентдан, қолган 40 процентини эса 15 октябргача тўланади.

Тўловлар вақтида тўланмаганда ҳар бир кечиктирилган кун учун 0,05 процент миқдорида пени олинади.

Ўзбекистон ССР Давлат страхованиеси правлениеси қишлоқ хўжалик корхоналарининг раҳбарлари ва мутахассисларидан 1989 йил мол-мулкни рўйхатга олиш ҳамда страхование тўловларини ҳисоблашни ўз вақтида ва сифатли ўтказишда Госстрах инспекцияси хизматчиларига ёрдам беришларини сўрайди.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

СССР Олий Совети Президиумининг «Гражданларга тегишли мол-мулкни мажбурий старахование қилдириш тўғрисида»ги 1981 йил 2 октябрда қабул қилган қарорига биноан Ўзбекистон ССР давлат старахование органлари гражданларнинг хўжаликларидаги мол-мулкни ҳисобга оладилар. Ҳисобга олинадиган мол-мулк қаторига қуйидагилар киради: иморатлар, қорамол (6 ойликдан бошлаб), отлар ва туялар (бир ёшдан бошлаб).

Мол-мулкни мажбурий страхование қилдириш бўйича тўловлар Госстрах инспекцияси томонидан ҳисоблаб чиқилади. Шундан сўнг тўланиши керак бўлган пул миқдори кўрсатилган страхование гувоҳномаси страхование қилдирувчиларга топширилади. 1 октябргача бўлган муддатда страхование қилдирувчилар кўрсатилган суммани ГОССТРАХ счётига ўтказишлари шарт.

Қишлоқ жойларда яшайдиган гражданлар страхование тўловларини халқ депутатлари қишлоқ советларига, шаҳарларда яшовчилар эса — СССР Давлат банки муассасаларига, турар жойлардаги жамғарма банкларига, Госстрах инспекциялари инспекторларига ва страхование агентларига тўлайдилар. Шунингдек, страхование тўловларини Госстрах инспекцияларининг СССР Давлат банки муассасаларидаги счётларига почта орқали ҳам жўнатиш мумкин.

Белгиланган муддатларда тўланмаган страхование тўловлари бўйича ҳар бир кечиктирилган кун учун 0,1 процент ҳажмида пени ундирилади.

ГРАЖДАНЛАР! МАЖБУРИЙ СТАХОВАНИЕ БЎЙИЧА ТЎЛОВЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТЎЛАБ БОРИНГ, ҚАРЗ ТЎПЛАНИБ ҚОЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ ПРАВЛЕНИЕСИ

ШИФОБАХШ ИЧИМЛИК

Ҳар кунги юмушлардан чарчаб кечқурун уйингизга қайтдингиз. Хонадонингизда эса сизни яна бир талай уй ишлари кутиб турибди...

Мана шундай дақиқаларда бир шиша «Пепси-кола»ни очиб ичишингизни тавсия қиламиз. Ана шу ичимликнинг тетиклантирувчи ва ҳузурбахш хусусиятларини дунё аҳли эътироф этган.

ҚИБРАЙ ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР КОМБИНАТИ

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТЕЛЕВИЗОР ХИЗМАТДА

21 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

● МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Катта ўйин». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2 ва 3-сериялар.
11.20 Янгиликлар.
11.30 «Сизни Спортландия таклиф этади». Мактаб ўқувчилари учун кўрсатув.
12.30 Хоккей. «Известия» газетасининг соврини учун халқаро турнир. Швеция — СССР терма командалари.

* * *

16.00 Янгиликлар.
16.10 «Қайта қуриш прожектори».
16.20 Свердловск телевидение студиясининг программаси.
17.05 Тараққиёт. Ахборот. Реклама.
17.50 П. И. Чайковский. Фортепьяно ва оркестр учун 1-концерт.
18.30 «Фидойи шахслар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.35 Катталар учун мультфильмлар.
19.55 Ёзувчи Ч. Айтматовнинг чиқиши.
20.25 «Катта ўйин». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Қайта қуриш прожектори».
22.15 «Кубанка» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти. Пятигорскдан кўрсатилади.
22.40 Хоккей. «Известия» газетасининг соврини учун халқаро турнир. СССР — ЧССР терма командалари.
00.40 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

*

9.15 «Ленин билан 250 соат». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Гигиена ва физиология ҳақида суҳбатлар. 8-синф. Фақат табассум эмас...
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 «Фан: назария, тажриба, практика».
11.35, 12.35 Н. А. Некрасов. «Аёз-бобо». 6-синф.
12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

*

13.05 «Георг В.нинг сўнгги кунлари». Телевизион бадиий фильм.
14.20 «Қишлоқ янгиликлари».
15.20 Янгиликлар.
15.30 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Баланд қорлар ёнидаги учрашув». 2-серия — «Айни меҳнат пайти».

* * *

18.35 Янгиликлар.
18.45 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун».
19.15 Хоккей. «Известия» газетасининг соврини учун халқаро турнир. Швеция — Финляндия терма командалари. Танаффус пайтида (20.35) — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
21.30 «Время».
22.05 «Қайта қуриш прожектори».
22.15 «Болалар боғчаси». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1-серия.
23.20 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. Н. Ерасова ва Г. Грецюк (вокал).
24.00 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.30 «Кичик шаҳарнинг катта спорти». Телефильм.
16.45 Табиатшунослик. Империализм ва унинг ҳозирги даврдаги хусусиятлари.
17.20 «Урал шимолида». Телефильм.
17.30 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Ватан ҳимояси — ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз.
17.55 Янгиликлар.
18.10 «Мушук Леопольд сайри». Мультфильм.
18.20 «Рус тили барчага».
18.50 «Қайта қуриш чорраҳаларида». Ўзбекистон телевидениесининг «Агропромстрой» матбуот маркази билан биргаликдаги рейди.
19.30 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллигига. «Ҳамза қадамжолари». Адабий кўрсатув.
20.00 «Ахборот» (рус.).
20.20 «Кристаллар». Телефильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Эстрада калейдоскопи».
21.30 Москва. «Время».
22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».
22.15 «Инсон ва қонун».
23.15 «Экран намойиш этади...». С. Аҳмадхўжаевнинг «Интизорлик» телефильми премьераси.
00.10 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Умид юлдузи». Бадиий фильм. 2-серия.
20.50 «Цейск эскизлари». Телефильм.
21.00 «Мақом». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».
22.15 «Порох». Бадиий фильм (рус.).

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»— «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»

Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими —33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими —33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими —32-54-52. Таржима бўлимлари —32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими —33-81-42.

Р — 10166. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. 2170. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12